

MUSIC JOURNAL

วารสารเพลงดนตรี

ISSN 0858-9038

Volume 30 No.9

May 2025

Thai
t&e
2025

THAILAND
INTERNATIONAL
TUBA EUPHONIUM
CONFERENCE

PENINSULA MOMENTS

At The Peninsula Bangkok, world-class hospitality enriched with compelling Thai cultural experiences creates perfect memorable moments.

THE PENINSULA
B A N G K O K

HONG KONG • SHANGHAI • BEIJING • TOKYO • NEW YORK • CHICAGO • BEVERLY HILLS • PARIS • BANGKOK • MANILA
Under Development LONDON • ISTANBUL • YANGON • peninsula.com

EDITOR'S TALK

สวัสดีผู้อ่านทุกท่าน ช่วงวันที่ ๒๐-๒๔ พฤษภาคมที่ผ่านมา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันนาชาติ Thailand International Tuba Euphonium Conference 2025 หรือเรียกสั้น ๆ ว่า ThaiTEC ภายในงานประกอบไปด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ การแสดงดนตรี การฝึกซ้อมและบรรเลงคอนเสิร์ต ไปจนถึงการสัมมนาเชิงวิชาการ บรรยายภาคและรายละเอียดกิจกรรมในงานติดตามได้ใน Cover Story

Music Entertainment นำเสนอบทความ “ครูเพลงไทยสากลที่คนลืม” ตอนที่ ๗ ในตอนนี้ นำเสนอชีวประวัติและตัวอย่างผลงานเพลงอมตะของ นาวาอากาศโท ปรีชา เมตไตรย์ (ครูปรีชา) ซึ่งเป็นนักเรียบเรียงเสียงประสานให้แก่บทเพลงอมตะมากมาย ครูปรีชา เป็นปูชนียบุคคลทางด้านดนตรีสากล ได้รับการยกย่องจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกระทรวงวัฒนธรรม เป็นศิลปินดีเด่นกรุงเทพมหานคร สาขาศิลปะการแสดง ประเภทดนตรีสากล ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยในตอนที่ ๑ นี้ นำเสนอบทเพลงทั้งหมด ๖ บทเพลง ได้แก่ ไทโยคแห่งความหลัง กุลสตรีบางปะกง เสียงสะท้อนจากสวนเหนือ กุหลาบเรียงพิงค์ และสายน้ำไม่ไหลกลับ

Classical Guitar นำเสนอบทความเจาะลึกอุปกรณ์ทำเล็บบนสำหรับนักกีตาร์คลาสสิก โดยในบทความจะเจาะลึกเกี่ยวกับตะโบเล็บบนสำหรับนักกีตาร์ ซึ่งมีทั้งหมด ๖ ประเภทด้วยกัน ตะโบแต่ละประเภทมีรายละเอียดอย่างไร ติดตามได้ในบทความ

Thai and Oriental Music เป็นตอนต่อเนื่องของลำดับการเรียนเพลงในการเรียนเปียโน ในตอนที่ ๔ นี้จะเป็นการเรียนครอบครั้งที่ ๕ ซึ่งจะเป็นการครอบประสิทธิ์เพลงองค์พระพิราพเต็มองค์ ซึ่งนิยมทำกันในพิธีไหว้ครู สำหรับทำนองบทเพลงองค์พระพิราพเต็มองค์ ติดตามได้ในบทความ

Interview ฉบับนี้พาผู้อ่านมาทำความรู้จักกับอาชีพ Show Director ซึ่งเป็นอาชีพที่ไม่ได้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในอุตสาหกรรมดนตรี อาชีพนี้มีหน้าที่อะไรบ้าง ในงานอีเวนต์หรือคอนเสิร์ตต่าง ๆ ติดตามได้ในบทความ ผ่านการพูดคุยกับ พ็อด จักรพงษ์ บุญเชิด ผู้อยู่เบื้องหลังงานคอนเสิร์ตต่าง ๆ มากมาย

Music: Did you know? เป็นตอนต่อเนื่องจากเดือนเมษายน นำเสนออัตชีวประวัติของนักเปียโนหญิงชาวฮังการีอีกท่าน Natalia Karp ที่ชะตาชีวิตต้องผ่านค่ายกักกันชาวยิวถึง ๒ ค่าย นั่นก็คือค่าย Płaszów และค่าย Auschwitz และสามารถมีชีวิตรอดจากค่ายกักกันด้วยเสียงเพลงของ Chopin

ดวงฤทัย โพคะรัตน์ศิริ

MUSIC JOURNAL

วารสารเพลงดนตรี

Volume 30 No. 9
May 2025

กองบรรณาธิการของสวนสิทธินี้ในการพิจารณาคัดเลือกบทความลงตีพิมพ์โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า สำหรับข้อเขียนที่ได้รับการพิจารณา กองบรรณาธิการของสวนสิทธินี้จะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม โดยรักษาหลักการและแนวคิดของผู้เขียนแต่ละท่านไว้ ข้อเขียนและบทความที่ตีพิมพ์ ถือเป็นทัศนะส่วนตัวของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย และไม่ขอรับผิดชอบบทความนั้น

เจ้าของ

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล

บรรณาธิการบริหาร

ดวงฤทัย โพคะรัตน์ศิริ

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ธัญญวรรณ รัตนภาพ

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

Kyle Fyr

ฝ่ายภาพ

คณินิจ ทองใบอ่อน

ฝ่ายศิลป์

จรรณู เกาะการดี
นเรศเรษฐ์ รังทอง

พิสูจน์อักษรและรูปแบบ

ธัญญวรรณ รัตนภาพ

เว็บมาสเตอร์

ภรณ์ทิพย์ สายพานทอง

สำนักงาน

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล
(วารสารเพลงดนตรี)
๒๕/๒๕ ถนนพุทธมณฑลสาย ๔
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๐๐ ๒๕๒๕-๓๔
ต่อ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐ ๒๘๐๐ ๒๕๓๐
musicjournal@gmail.com

CREATIVE
CITY OF MUSIC
NAKHON
PATHOM

“นครปฐม
เมืองดนตรี”

Nakhonpathom Cityofmusic

สารบัญ Contents

Cover Story

06

สำรวจเทศกาลดนตรี
เครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำ
Thailand International
Tuba Euphonium
Conference (ThaiTEC) 2025
จิตร ภาวี
(Jit Gavee)

Music Entertainment

20

เรื่องเล่าเบสของสองปัญญา
“ครูเพลงไทยสากลที่คนลืม”
ตอนที่ ๗ “ปรีชา เมตไตรย์” ๑
นักเรียบเรียงเสียงประสาน
กิตติ ศรีเปารยะ
(Kitti Sripaurya)

Classical Guitar

36

“เล็บนั้นสำคัญไฉน”
เจาะลึกอุปกรณ์ทำเล็บ
สำหรับนักกีตาร์คลาสสิก
ชินวัฒน์ เต็มคำขวัญ
(Chinnawat Themkumkwun)

Thai and Oriental Music

40

ต้นเพลงครูของปี่พาทย์
ตอนที่ ๔
เดชน์ คงอิม
(Dejn Gong-im)

Interview

46

อาร์ต จักรพงษ์ บุญเชิด
อรรถวิทย์ สิทธิรักษ์
(Attawit Sittirak)

Music: Did you know?

52

พลังของดนตรี
สู่ทางรอดชีวิตช่วงสงคราม (๒)
Natalia Karp
“เมื่อโซ่แปงช่วยชีวิต”
กฤตยา เชื้อมวราศาสตร์
(Krittaya Chuamwarasart)

*เลือกหัวเรื่องที่ต้องการ
เพื่ออ่านเรื่องราวภายใน

สำรวจเทศกาลดนตรีเครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำ Thailand International Tuba Euphonium Conference (ThaiTEC) 2025

เรื่อง:

จิตร์ กาวี (Jit Gavee)

อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ภาพ:

เพจ Thailand International Tuba Euphonium Conference
และ Thailand Philharmonic Orchestra

การเรียนการสอนทั้งในทาง
ทฤษฎีและทางปฏิบัติในเครื่องดนตรี
ประเภทเครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำ
(Low Brass) โดยเฉพาะจำพวก
ยูโฟเนียม (Euphonium) และทูบา
(Tuba) ในประเทศไทยยุคปัจจุบัน
กล่าวได้ว่ามีความเจริญก้าวหน้า
เป็นอย่างมาก ด้วยหลาย ๆ ปัจจัย

ที่ช่วยยกระดับการศึกษา ไม่ว่าจะเป็น
เป็นทางด้านที่บุคลากรที่มีชาวไทย
ได้สำเร็จการศึกษาทางด้านเครื่อง
เป่าทองเหลืองเสียงต่ำ มุ่งองค์ความรู้
มาตรฐานสากลตะวันตกกลับมา
พัฒนาบุคลากรในประเทศ ทางด้าน
เทคโนโลยีที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อ
การเรียนรู้ต่าง ๆ ได้โดยง่ายมากยิ่งขึ้น

และปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งก็
คือ การที่สังคมบ้านเราได้มีพื้นที่
ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่าง
อิสระและมีคุณภาพ

ช่วงปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๘
ที่ผ่านมา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เป็นเจ้าภาพ
จัดเทศกาลนานาชาติ Thailand

Thaitec

THAILAND INTERNATIONAL TUBA EUPHONIUM CONFERENCE 2025
21 - 24 May 2025 | College of Music, Mahidol University

Competitions from May 20

Featured Artists

Euphonium

David Childs
Mai Kokubo
Takahiro Iwamitsu
Kang Chun Meng

Tuba

Hans Nickel
Jarrett McCourt
Zeewoong Munn
Keith Packman
David Mercedes
Shun Zhong Tan

Featured Ensemble

fLOW Quartet
Thailand Tuba Euphonium
Mahidol Brass Band
Low Fat Tuba Ensemble
LOFYR Quartet
Shuba Quintet

Activities

Concerts

Artist Recitals
Thailand Philharmonic Orchestra
Brass Band
Tuba Euphonium Ensemble

Classes

Masterclass, Seminar
Fundamental, Yoga
Participants Ensemble

Instrument Booths

Adams, Besson, Yamaha
ZO, Eastman, John Packer
Equipment Booth
Marcato
Sheet Music Booth
Star Music Publishing

Pianists

Featured Thai Artists

Tuba

Kitti Sawetkittikul
Courtney Rodriguez
Kitboon Sawatdisuk
Teerapat Dacha
Smart Chotivisit
Tanakorn Mitthong
Kasitdej Vuddhananda
Chaiwat Uengsaengphakon
Sakda Pharchumcharna
Jedtatwat Vijaranayarn
Teerayut Tupmongkol

Euphonium

Kanrit Sawatdisuk
Jirapat Praeprasert
Boonyarit Kittaweepitak
Siravit Tahey
Chavisa Charoensook
Sahadon Boonprakob
Nawamongkol Nawachaisuparsi
Guest lecturer
Jit Gavee

Register now!!

ตราสัญลักษณ์ ThaiTEC

International Tuba Euphonium Conference 2025 หรือเรียกสั้น ๆ ว่า ThaiTEC ซึ่งถือเป็นพื้นที่สำคัญหนึ่งที่ช่วยยกระดับองค์ความรู้ดังกล่าว ในข้อเขียนชิ้นนี้จะขอพาผู้อ่านทุกท่านไปสำรวจกิจกรรม Thailand International Tuba Euphonium Conference 2025 จัดขึ้น ณ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นการจัดงานครั้งที่ ๒ ขอเชิญมาสำรวจกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในงานร่วมกันครับ

เกี่ยวกับ ThaiTEC

Thailand International Tuba Euphonium Conference 2025 หรือ ThaiTEC จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๐-๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ณ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ภายในงานประกอบไปด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแสดงดนตรี การฝึกซ้อมและบรรเลงคอนเสิร์ตร่วม ไปจนถึงการสัมมนา

เชิงวิชาการ โดยวิทยากรที่ได้รับเชิญมาร่วมในงานถือว่ามีความหลากหลายทั้งในระดับชาติและนานาชาติ การจัดงานดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานจุดประสงค์สำคัญนั่นคือ การยกระดับมาตรฐานของเยาวชนไทยเครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำ

คำว่า ThaiTEC นั้น ถือว่าเป็นชื่อที่มีความเป็นสากล ด้วยงานลักษณะนี้ไม่ได้จำเพาะเจาะจงจัดขึ้นแต่ในประเทศไทยเท่านั้น แต่กระจายไปจัดตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก โดยมีการปรับเปลี่ยนชื่อไปตามภูมิภาคนั้น เช่น งาน Northeast Regional Tuba Euphonium Conference ในประเทศสหรัฐอเมริกา เรียกว่า NERTEC เป็นต้น หรือเทศกาลที่ถือเป็นเทศกาลต้นขั้วใหญ่สำคัญจัดโดยสมาคมเครื่องเป่าทูบาและยูโฟเนียมนานาชาติ อย่าง International Tuba Euphonium Association (ITEA) ก็จะมีการจัดเทศกาลลักษณะคล้ายกันเป็นประจำต่อเนื่อง โดยใช้ชื่อว่า

International Tuba Euphonium Conference หรือ ITEC นั่นเอง

การจัดงานในครั้งนี้ถือว่าเป็นการจัด ThaiTEC ครั้งที่ ๒ โดยครั้งแรกได้จัดขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๕๖๖ ซึ่งตามจุดประสงค์ของผู้จัดแล้ว จะกำหนดจัดงานที่ ๒ ปี ๑ ครั้ง การจัดงานครั้งแรกที่ผ่านมาถือได้ว่าเป็นการจัดงานที่ประสบความสำเร็จ ได้รับเสียงตอบรับที่ดี อันจะเป็นต้นทุนสำหรับการจัดงานในครั้งต่อไปได้เป็นอย่างดี

หนึ่งในความเติบโตที่สำคัญในการจัดงานครั้งที่ ๒ นี้ นั่นคือทางผู้จัดงาน นอกจากความเข้มข้นของศิลปินผู้เข้าร่วมงานแล้ว ยังได้มีการเพิ่มการประกวดดนตรีเครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำเข้ามา ทั้งในรูปแบบของการแสดงเดี่ยวและการแสดงกลุ่ม ถือเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ในการยกระดับศักยภาพการบรรเลงเครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำของนักดนตรีชาวไทยให้อยู่ในระดับสากล

ศิลปินภายในงาน ThaiTEC

ด้านศิลปินที่ได้รับเชิญเข้ามาให้ความรู้ ความบันเทิง และแรงบันดาลใจภายในงานครั้งนี้ ประกอบไปด้วยศิลปินทั้งชาวไทยและต่างประเทศ โดยมีศิลปินหลักจำนวน ๔ คน ซึ่งถือเป็นศิลปินเครื่องดนตรีทูบาและยูโฟเนียมระดับแนวหน้าเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ได้แก่ David Childs (Euphonium), Mai Kokubo (Euphonium), Hans Nickel (Tuba) และ Jarrett McCourt (Tuba)

David Childs นักยูโฟเนียมชาวอังกฤษ เป็นนักยูโฟเนียมระดับแนวหน้า ที่ยังคงผลิตผลงานอย่างต่อเนื่อง ทักษะและฝีมือของศิลปินท่านนี้ถือได้ว่าเป็นการยอมรับในเวทีโลกอย่างเป็นเอกฉันท์ สำหรับนักสือ

การประกวดดนตรีระดับนานาชาติภายในเทศกาล

เก่าแก่ในประเทศอังกฤษอย่าง The Observer ได้กล่าวถึง David Childs ว่าเป็น “a great ambassador for the euphonium, possessing an astonishing technique and an engaging stage presence” กล่าวได้ว่าการมาของ David Childs เปรียบเสมือนการมาของทูตทางวัฒนธรรมในเครื่องดนตรียูโฟเนียม เป็นการมาเยือนอย่างเป็นทางการเพื่อเปิดการแสดงครั้งแรกในประเทศไทย

Mai Kokubo นักยูโฟเนียมชาวญี่ปุ่น ซึ่งผ่านการแข่งขันในระดับนานาชาติมาหลากหลายรายการ ไม่ว่าจะเป็น Japan Wind and

Percussion Competition, The finalist of ITEC 2010 Euphonium artist division, Leonard Falcone International Competition เป็นต้น โดยตัวเธอเองถือได้ว่าได้เป็นลูกศิษย์ของปรมาจารย์เครื่องดนตรียูโฟเนียมในระดับตำนานถึง ๒ ท่านจาก ๒ ชีกโลก ท่านแรกคือ Toru Miura ปรมาจารย์ยูโฟเนียมชาวญี่ปุ่น แห่งวิทยาลัยดนตรีคunitachi (Kunitachi College of Music) ผู้ซึ่งมีผลงานทั้งการแสดงเดี่ยวและเป็นนักดนตรีประจำวง Tokyo Kosei Wind Orchestra และอีกท่านคือ Dr. Brian Bowman ปรมาจารย์

ยูโฟเนียมชาวสหรัฐอเมริกา ศิลปินครู อาจารย์ ผู้ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของนักดนตรียูโฟเนียมแห่งศตวรรษที่ ๒๐

Hans Nickel นักทubaในระดับที่เรียกได้ว่าเป็น “ตำนาน” อดีตนักทubaประจำวง WDR Symphony Orchestra ในประเทศเยอรมนี เป็นนักทubaอาวุโสที่ถึงแม้จะวางมือจากการเป็นนักดนตรีประจำวงดุริยางค์ แต่ Hans Nickel ก็ยังมีบทบาทและอิทธิพลอย่างสูงต่อนักทubaในยุคปัจจุบัน ด้วยความที่เป็นบุคคลที่มีการปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผลงานในแต่ละช่วงเวลามีความโดดเด่นไม่แพ้กัน อีกทั้งยังเป็นนักดนตรีที่เปิดรับแนวทงดนตรีร่วมสมัย มีผลงานการบันทึกเสียงเผยแพร่ออกมาอีกมากมาย ถือว่าเป็นศิลปินอาวุโสที่สุดในงานท่านหนึ่งที่ได้เข้าร่วมงานในครั้งนี้

Jarrett McCourt นักทubaชาวแคนาดา ผู้ซึ่งเป็นนักดนตรีรุ่นใหม่ไฟแรง ผ่านการประกวดในระดับนานาชาติหลากหลายเวที ผ่านการแสดงร่วมกับวงดนตรีชั้นนำหลายต่อหลายวง เช่น Berlin Philharmonic, Chicago Symphony Orchestra, Utah Symphony Orchestra เป็นต้น นอกจากนั้น Jarrett ยังถือว่าเป็นผู้ที่ให้ความรู้ทางด้าน การบรรเลงดนตรีที่ควบคู่ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพใจ เป็นครูสอนโยคะซึ่งมีใบอนุญาตถูกต้อง และมีส่วนร่วมกับรายการทางสุขภาพและการบรรเลงเครื่องเป่าทองเหลืองมาอย่างต่อเนื่อง

fLOW Quartet วงดนตรีประเภท Tuba and Euphonium Quartet ซึ่งเป็นการรวมตัวของนักดนตรียูโฟเนียมและทubaจากหลากหลายประเทศ ทั้งสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และประเทศไทย ได้แก่ Takahiro Iwamitsu (Japan), David Mercedes (USA), Keith

David Childs

Mai Kokubo

Hans Nickel

Jarrett McCourt

Zhang Tan (Singapore), กันต์ฤทธิ
สวัสดิสุข, กฤตบุญ สวัสดิสุข, จิรพัฒน์
แพร่ประเสริฐ, Courtney Rodriguez
(USA), Low Fat Tuba Ensemble
(ประเทศไทย), LOFYR Quartet
(ประเทศไทย) เป็นต้น ซึ่งได้เข้า
มาทำการแสดง รวมไปถึงการจัด
ชั้นเรียนที่นำเสนอองค์ความรู้ทาง
ด้านการบรรเลงเครื่องเป่าทองเหลือง
เสียงต่ำในหลากหลายมิติ ผ่าน
กิจกรรมหลัก ๕ กิจกรรม ดังจะ
นำเสนอต่อไปนี้

กิจกรรม

ภายในเทศกาลอัดแน่นไปด้วย
กิจกรรมคุณภาพมากมาย ซึ่งทางผู้
จัดได้กำหนดเป็นชุดกิจกรรมต่าง ๆ
ได้แก่ Concert, Masterclass,
Seminar, Yoga, Fundamental
และ Participants Ensemble

Concert ถือเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้
เมื่อมีการจัดเทศกาลดนตรีก็จำเป็น
ต้องมีการแสดงดนตรี กล่าวได้ว่า
เทศกาลนี้เป็นการรวมการแสดงดนตรี
เครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำ ที่อัด
แน่นและเต็มอิมที่สดในประเทศไทย
การแสดงต่าง ๆ ภายในงานถูกจัด
เป็นหมวดหมู่ต่าง ๆ โดยมีหมวด
หมู่หลัก ได้แก่

- Artist Recital เป็นการ
แสดงเดี่ยวของบรรดาศิลปินชาว
ไทยและชาวต่างประเทศ ถือเป็น
รูปแบบการแสดงดนตรีที่ศิลปินทุก
ท่านจะมีโอกาสแสดงฝีมือสร้างแรง
บันดาลใจแก่ผู้เข้าร่วมงานทุกท่าน
- Tuba Euphonium Ensemble
แม้ว่ารูปแบบการประสมวงดังกล่าว
จะยังไม่แพร่หลายมากในประเทศไทย
แต่กระนั้นสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
ที่เปิดการเรียนการสอนทางดนตรีใน
ปัจจุบันก็เล็งเห็นถึงความสำคัญของ
การประสมวงลักษณะนี้ โดยภายใน
งานมีการแบ่งช่วงเวลาของการแสดง

Packman (USA) และบุญฤทธิ กิจ
ทวีพิทักษ์ จากประเทศไทย ถือเป็น
อีกสีสันสำคัญที่ทำให้การจัดงานมี
ความสมบูรณ์ครบถ้วน ที่ในงานไม่
เพียงมีศิลปินเดี่ยวแต่ยังมีศิลปินใน
รูปแบบของวงดนตรีอีกด้วย

นอกเหนือจากศิลปินหลักทั้งสี่
ท่านที่กล่าวมานี้ ยังคงมีศิลปินนัก
ยูโฟเนียมและทูบาชาวไทยและชาว
ต่างประเทศ ทั้งรูปแบบศิลปินเดี่ยว
และวงดนตรีที่มาสวมทบอีกจำนวน
มาก ไม่ว่าจะเป็น Kang Chun
Meng (Singapore), Zeewoong
Munn (South Korea), Shun

fLOW Quartet

การแสดงวงดนตรีเครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย

ช่วงหนึ่งเป็นการแสดงของวงดนตรีลักษณะนี้ที่มาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นการแสดงฝีมือของกลุ่มนักศึกษาแล้ว ยังเป็นการสร้างเครือข่ายของกลุ่มนักดนตรีประเภทนี้ได้เป็นอย่างดี

- Brass Band ถือเป็นหนึ่งในกิจกรรมคอนเสิร์ตพิเศษที่ผู้เข้าร่วมงานทุกคนจะได้รับชมศิลปินภายในงานบรรเลงประชันกับวงบราสแบนด์ ซึ่งเป็นธรรมเนียมที่พบเห็นได้บ่อยในงานแสดงดนตรีในพื้นที่ทวีปยุโรป โดยเฉพาะอังกฤษ ด้วยบราสแบนด์ที่ใช้คือบราสแบนด์แบบอังกฤษ หรือ British Brass Band ซึ่งเป็นอีกประเภทวงดนตรีที่มีความเก่าแก่และมีวัฒนธรรมประเพณีสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ซึ่งวงบราสแบนด์หลักในครั้งนี้อคือ Mahidol Brass Band แห่งวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

- Thailand Philharmonic Orchestra ถือไฮไลต์ของการแสดงคอนเสิร์ตภายในงาน ซึ่งผู้จัดงานได้ผนวกรวมกับการแสดงในโปรแกรมประจำปีของวงดุริยางค์ฟิลฮาร์โมนิกแห่งประเทศไทย (Thailand Philharmonic Orchestra) โดยนำเสนอการแสดงเดี่ยวของศิลปินหลักอย่าง David Childs โดยจะขอล่าวถึงรายละเอียดในช่วงท้ายของข้อเขียนชิ้นนี้

Masterclass ถือเป็นชั้นเรียนพิเศษในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยมีศิลปินหลักของเทศกาลเป็นผู้ดำเนินการบรรยายและมอบข้อแนะนำแก่ผู้เข้าร่วม แม้ว่าการมาสเตอร์คลาสจะดูเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่เทศกาลดนตรีมักกำหนดเป็นหนึ่งในกิจกรรมหลัก แต่ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่าศิลปินหลักที่ถูกรับเชิญมาภายในงาน ล้วนเป็น

การแสดงวงดนตรีเครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย

บุคลากรที่มีประสบการณ์สูงในเวทีนานาชาติ พื้นที่ของการมาสเตอร์คลาสจึงเปรียบเสมือนพื้นที่ถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ผู้เข้าร่วมสามารถนำไปต่อยอดประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไป

Seminar การจัดงาน ThaiTEC ในครั้งนี้นอกจากจะมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักคิดทางด้านการปฏิบัติไปจนถึงการแสดงดนตรีจากศิลปินแล้ว อีก ๑ จุดสำคัญที่ผู้จัดงานไม่ได้ละเลย นั่นก็คือการจัดสัมมนาทางวิชาการ ซึ่งเป็นการส่งต่อความรู้ในบริบทโดยรอบของดนตรี ที่แม้จะไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ แต่ก็มอบรากฐานสำคัญในทางดนตรีให้แก่ผู้เข้าร่วมงาน ไม่ว่าจะเป็นการบรรยายในหัวข้อ Tools for Musicians นำการบรรยายโดย Mai Kokubo ซึ่งกล่าวถึงหลักคิดวิธีการจัดการทางด้านความคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในการปฏิบัติเครื่องดนตรี ไม่ได้จำกัดเพียงเครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงการบรรเลงดนตรีโดยทั่วไปอีกด้วย

การสัมมนาอีกหัวข้อหนึ่ง ผู้เขียนเองได้รับเกียรติจากผู้จัดงานให้นำเสนอหัวข้อทางวิชาการในด้านประวัติศาสตร์ โดยนำเสนอเรื่อง “มุมมองทางประวัติศาสตร์เครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำสยาม ผ่านภาพถ่ายและเอกสารโบราณ” ซึ่งได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของเครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำในประเทศไทย ตั้งแต่อดีต ผ่านพลวัตทางสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นำเสนอผ่านหลักฐานภาพถ่ายและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เนื้อหาสาระจากการบรรยายดังกล่าวจะขอนำมาแยกกล่าวถึงในข้อเขียนชิ้นต่อไป คือ มนุษย์/ดนตรี/หนังสือ ตอนที่ ๑๙ ภายในวารสารเพลงดนตรีนี้ โปรดติดตามชมต่อไปครับ

Yoga โยคะกับการเล่นดนตรี แม้มองดูเผิน ๆ อาจจะดูไม่เกี่ยวข้องกัน แต่แท้จริงแล้วโยคะมีส่วนเกี่ยวข้องกับดนตรีเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นส่วนช่วยสำคัญที่ทำให้นักดนตรีเข้าใจสรีระร่างกายของตนเอง ไปจนถึงเรื่องของการกำหนดลมหายใจ สิ่งนี้ถือเป็นสิ่งที่จำเป็นโดยเฉพาะนัก

ดนตรีที่บรรเลงเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า การจัดชั้นเรียนโยคะสำหรับผู้เข้าร่วมงานทุกคนไม่ใช่เรื่องใหม่ เพราะในเทศกาลดนตรีทั้งในระดับชาติและนานาชาติหลายต่อหลายแห่งมักจะมีการบรรจุชั้นเรียนโยคะเข้าไปด้วย แม้ว่าในความเป็นจริงการปฏิบัติโยคะจำเป็นต้องมีอุปกรณ์เสริมเพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติไม่เกิดการบาดเจ็บขณะปฏิบัติโยคะ แต่อย่างไรก็ตามการจัดชั้นเรียนโยคะในเทศกาลครั้งนี้ก็มีประโยชน์ในฐานะของการนำเสนอแนวคิดเบื้องต้นของการปฏิบัติกับร่างกายที่ถูกต้อง ซึ่งผู้เข้าร่วมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไปได้ในอนาคต ผู้นำในชั้นเรียนโยคะในเทศกาลครั้งนี้คือ Jarrett McCourt หนึ่งในศิลปินหลักผู้ซึ่งมีใบอนุญาตทางด้านโยคะโดยเฉพาะมาเป็นวิทยากรในครั้งนี้

Fundamental หรือการนำเสนอหลักแนวคิดพื้นฐานในการปฏิบัติเครื่องดนตรีนั้น แบ่งเป็น ๒ ห้องเรียน คือ ห้องเรียนสำหรับเครื่องดนตรีฟิฟเนียม และห้องเรียนสำหรับเครื่องดนตรีทูบา ถือเป็นการพาผู้ร่วมงานทุกท่านเข้าสู่เนื้อหาที่เป็นหลักคิดสำคัญในการปฏิบัติเครื่องดนตรีนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการบริหารลมในการบรรเลง หลักการ warm-up เครื่องดนตรีที่ถูกต้อง ไปจนถึงเทคนิคปลีกย่อยที่ทำให้หลักพื้นฐานเหล่านี้ดูไม่เป็นเรื่องน่าเบื่อสำหรับผู้ปฏิบัติ โดยในห้องเรียนสำหรับเครื่องดนตรีฟิฟเนียม วิทยากรหลักคือ Takahiro Iwamitsu และวิทยากรหลักในห้องเรียนสำหรับเครื่องดนตรีทูบา คือ Keith Packman ซึ่งทั้งสองก็เป็นนักดนตรีในวงดนตรีรับเชิญหลักของเทศกาลคือ fLOW Quartet นั่นเอง

Participants Ensemble ในเทศกาลดนตรีระดับนานาชาติหลาย

การแสดงของศิลปินร่วมกับบราสแบนด์

ต่อหลายแห่งมักจะมีการจัดสรร กิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานทุกคน ได้มีส่วนร่วมกันโดยพร้อมเพรียง โดยกิจกรรมที่เป็นที่นิยมมากและ ทำต่อกันจนแทบจะเป็นธรรมเนียม

ในเทศกาลดนตรี คือ การให้ผู้เข้าร่วมงานทุกคนมาร่วมตัวและบรรเลง ดนตรีร่วมกันเป็นวงดนตรีขนาดใหญ่ Participants Ensemble หรือ Massed Ensemble โดยผู้จัดงาน

จะจัดเตรียมบทเพลงและแจกจ่าย แก่ผู้เข้าร่วมงานทุกท่าน พร้อม กับมีการนัดหมายให้ผู้เข้าร่วมงาน ทุกท่านเข้ามาฝึกซ้อมร่วมกัน โดย มีวาทยกกรกลางที่ผู้จัดการจะจัด เตรียมไว้เพื่อให้การบรรเลงนั้นเป็น ไปด้วยความพร้อมเพรียงกัน ทาง ด้านบทเพลง โดยทั่วไปผู้จัดงานก็ จะเตรียมบทเพลงที่เป็นบทเพลงอัน ประพันธ์ขึ้นสำหรับงานเทศกาลนั้น โดยเฉพาะ หรืออาจจะเป็นบทเพลง ที่สะท้อนถึงพื้นที่ของการจัดเทศกาล โดยบทเพลงที่ถูกเลือกมาบรรเลง ร่วมกันในครั้งนี้ มี ๒ บทเพลง คือ Groove It! เป็นบทเพลงสำหรับวง ยูโฟเนียมและทูบา ประพันธ์โดย วิษณภมร ชัยวานิชศิริ นักประพันธ์ เพลง วาทยกกร และนักดนตรีศึกษา ชาวไทย บทเพลงนี้ประพันธ์ขึ้น สำหรับเครื่องดนตรี ๔ แนว คือ

การแสดงของศิลปินทั่วประเทศไทย

Hans Nickel ขณะดำเนินการมาสเตอร์คลาส

David Childs ขณะดำเนินการมาสเตอร์คลาส

Mai Kokubo กับการบรรยายในหัวข้อ “Tools for Musicians”

ยูโฟเนียม ๒ แนว และทูบา ๒ แนว โดยแนวเสียงเหล่านี้สามารถเสริมผู้เล่นซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น มีการใช้จังหวะจากหลักแนวดนตรี ตั้งแต่ดนตรีร็อกไปจนถึงดนตรีสมัยนิยมของไทย โดยบทเพลง Groove It! นี้ เป็นบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นสำหรับบรรเลงครั้งแรกโดย Participants Ensemble ในเทศกาล Thailand International Tuba Euphonium Conference 2023 หรือ ThaiTEC ครั้งแรกนั่นเอง การบรรเลงในครั้งนี้จะเป็นการนำกลับมาบรรเลงในเทศกาลเป็นครั้งที่ ๒

ในส่วนของบทเพลงที่ ๒ นั้น เป็นบทเพลงไทยเดิมยอดนิยม แต่ถูกเรียบเรียงขึ้นใหม่สำหรับบรรเลงโดยวงยูโฟเนียมและทูบา นั่นคือบทเพลงลาวดวงเดือน พระนิพนธ์ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม เรียบเรียงโดย อรรถวิทย์ ศรีบางรัก นักดนตรียูโฟเนียมจากวง E-Tan Euphonium & Tuba Quartet ถือเป็นการผสมผสานทำนองบทเพลงไทยเดิมให้เข้ากับวงดนตรีประเภทเครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำ ทั้งยังสะท้อนความเป็นไทยผ่านทำนองเพลงไทยเดิมยอดนิยมในเทศกาลระดับนานาชาติได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ผู้ควบคุมการฝึกซ้อมและทำหน้าที่ว่าทนายในการนำ Participants Ensemble ออกบรรเลงคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินฉัตร มั่นทรัพย์ แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การแสดงครั้งนี้จัดขึ้นที่โถงกลางหอประชุมมหิดลสิทธาคาร มหาวิทยาลัยมหิดล โดยการแสดงสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และได้รับคำชื่นชมเป็นวงกว้าง

จิตร ภาวี่กับการบรรยายในหัวข้อ “มุมมองทางประวัติศาสตร์เครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำสยาม ผ่านภาพถ่ายและเอกสารโบราณ”

คอนเสิร์ตปิดเทศกาลกับ David Childs และ Thailand Philharmonic Orchestra

ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นว่า David Childs ศิลปินหลักของเทศกาล ได้รับขนานนามว่าเป็นทูตทางวัฒนธรรมแห่งเครื่องดนตรียูโฟเนียม ผู้นำพาเครื่องดนตรียูโฟเนียมให้โลกรู้จัก ในการแสดงปิดฉากเทศกาล Thailand International Tuba Euphonium Conference 2025 ผู้จัดงานได้เลือกให้การแสดงของ David Childs ร่วมกับวงดุริยางค์ฟิลฮาร์โมนิกแห่งประเทศไทย เป็นการแสดงปิดท้ายที่ยิ่งใหญ่

การแสดงดังกล่าวถูกบรรจุในโปรแกรมการแสดงประจำปีของวงดุริยางค์ฟิลฮาร์โมนิกแห่งประเทศไทย ภายใต้ชื่อคอนเสิร์ตว่า British Legends ซึ่งมีคำเกริ่น

เกี่ยวกับการแสดงครั้งนี้ว่า “สัมผัสกับเสน่ห์และเอกลักษณ์ของบทเพลงโดยนักประพันธ์ชาวสหราชอาณาจักร ถ่ายทอดโดยวาทยกร Jason Lai และนักแสดงเดี่ยวยูโฟเนียม David Childs จากประเทศต้นตำรับ ร่วมกับ Thailand Phil ในคอนเสิร์ตที่นำเสนอผลงานอันมีชื่อเสียงของ George Butterworth, Jame MacMillan และ Edward Elgar” การแสดงนี้ประกอบไปด้วยบทเพลงหลัก ๓ บทเพลง ได้แก่

- The Bank of Green Willow (Butterworth)
- Where the Lugal meets the Glaisnock for euphonium and string orchestra (MacMillan) และ
- Enigma Variations (Elgar)

หนึ่งในบทเพลงเอกของการแสดงครั้งนี้ที่จะขอกกล่าวถึงคือ บทเพลง

เดี่ยวยูโฟเนียมกับวงดุริยางค์เครื่องสาย (String Orchestra) อย่าง Where the Lugal meets the Glaisnock for euphonium and string orchestra ประพันธ์โดย Sir Jame MacMillan เกี่ยวกับนักประพันธ์ของบทเพลงนี้ ถือเป็นนักประพันธ์ชาวสกอตแลนด์ที่มีผลงานอันโดดเด่นตั้งแต่ช่วงปลายศตวรรษที่ ๒๐ จนถึงปัจจุบัน งานของเขาได้รับการยอมรับและได้ถูกนำมาบรรเลงในการแสดงดนตรีต่าง ๆ ทั่วโลก โดยวงดุริยางค์ชั้นนำหนา ไม่ว่าจะเป็น Royal Concertgebouw Orchestra, London Symphony Orchestra, New York and Los Angeles Philharmonics เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีงานบันทึกเสียงอีกมากมายที่ Sir Jame MacMillan เป็นเจ้าของผลงาน ด้วยเกียรติประวัติ

Participants Ensemble

ชั้นเรียนโยคะกับ Jarrett McCourt

สูงสุดหนึ่งที่ได้รับคือ การได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นอัศวินในพิธีวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระราชินีนาถอลิชาเบธที่ ๒ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ อีกทั้งผลงานของท่านคือ Who shall separate Us? ก็เป็นหนึ่งในผลงานที่ได้ถูกนำมาบรรเลงในพระราชพิธีพระบรมศพของสมเด็จพระราชินีนาถอลิชาเบธที่ ๒ เช่นกัน

กล่าวถึงผลงาน Where the Lugar meets the Glaisnock for euphonium and string orchestra ที่ถูกนำมาบรรเลงในพิธีเปิดของ Thailand International Tuba Euphonium Conference 2025 นี้ ถือว่าเป็นการแสดงรอบปฐมฤกษ์ในทวีปเอเชีย (Asia Premier) โดยการแสดงรอบปฐมฤกษ์ (World Premier) ถูกจัดการแสดงขึ้น ณ Hoddinott Hall กรุงคาร์ดิฟฟ์ (Cardiff) เมืองหลวง

BRITISH LEGENDS

TPO
20
YEARS
2004-2025 SEASON

BUTTERWORTH The Banks of Green Willow
MACMILLAN Euphonium Concerto
ELGAR Enigma Variations

Sat / 24 May 2025 / 3:00 pm

Jason Lai, conductor
David Childs, euphonium

บรรยายการแสดงคอนเสิร์ตปิดเทศกาลกับ David Childs และ Thailand Philharmonic Orchestra

ของประเทศไทย โดยวง BBC National Orchestra of Wales และเดี่ยวยูโฟเนียมโดย David Childs เนื้อหาของบทเพลงนั้น บรรยายภาพการบรรจบกันของแม่น้ำ ๒ สาย นั่นคือ Lugar และ Glaisnock ในเมืองคัมม็อก (Cumnock) สถานที่ซึ่งเป็นที่เกิดและเมืองที่ผู้ประพันธ์ได้เติบโตขึ้น ตัวบทเพลงได้อุทิศให้แก่ความทรงจำในช่วงวัยเด็กของนักประพันธ์ รวมถึงเพื่อรำลึกถึง George Loy คุณปู่ของนักประพันธ์ ผู้เคยเป็นนักดนตรียูโฟเนียมในวงบราสแบนด์ประจำเหมืองถ่านหินในพื้นที่นี้ ช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๐

การแสดงครั้งนี้โดย David Childs และวงดุริยางค์ฟิลาฮาร์โมนิกแห่งประเทศไทย ถือว่าเป็นการบรรเลงบทเพลงการเดี่ยวยูโฟเนียมประชันกับวงเครื่องสายตะวันตกที่ทรงพลังพร้อมกับสร้างความประทับใจแก่ผู้ฟังเป็นที่ประจักษ์โดยทั่วกัน มักเป็นโอกาสที่เกิดขึ้นไม่บ่อยครั้งสำหรับบุคคลทั่วไปที่จะได้รับชมและรับฟังการแสดงเดี่ยวยูโฟเนียมประชันกับวงดุริยางค์เครื่องสาย อีกทั้งยัง

บรรยากาศการแสดงคอนเสิร์ตเปิดเทศกาลกับ David Childs และ Thailand Philharmonic Orchestra

ภาพถ่ายหมู่ที่ระลึกก่อนเปิดเทศกาล

เป็นการแสดงครั้งแรกในทวีปเอเชีย ฝีมือจากนักประพันธ์ผู้ซึ่งได้รับการยกย่องเป็นวงกว้าง ผสมกับฝีมือการบรรเลงของศิลปินอย่าง David Childs สร้างความประทับใจไม่รู้ลืมแก่ผู้เข้าชมในเย็นวันนั้นได้เป็นอย่างดี และถือเป็นการปิดเทศกาล Thailand International Tuba Euphonium Conference 2025 อย่างเป็นทางการและสวยงามที่สุด ภายหลังจบบทเพลง David Childs มอบบทเพลง Encore แสนพิเศษอีก ๑ บทเพลง คือ Carnival of Venice บทเพลงเดี่ยวอมตะที่เคยแจ้งเกิดให้ David Childs ได้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นเมื่อเกือบ ๒ ทศวรรษก่อน กลายเป็นภาพความทรงจำที่ผู้ชมผู้ฟังในประเทศไทยทุกท่านจะจดจำและเล่าต่อกันฟังต่อไป

บทสรุปและการตกผลึกหลังกิจกรรม
สิ่งที่ผู้เขียนพบเห็นตลอด ๕ วัน ของการจัดเทศกาล Thailand International Tuba Euphonium Conference 2025 ไม่ได้พบเห็นเพียงแค่ศิลปินชาวไทยและต่าง

ประเทศที่ได้รับเชิญมาแสดงฝีมือกันอย่างเต็มกำลัง แต่สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งนั่นก็คือการได้เห็นถึงสังคมนักดนตรีเครื่องเป่าทองเหลืองเสียงต่ำในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นักศึกษา ครูบาอาจารย์ และบุคคลทั่วไปทุกท่าน ที่ร่วมสร้างสังคมนี้ให้เติบโตขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ในทางดนตรีอาจจะมีการเล่นดนตรีที่เป็นการบรรเลงเดี่ยวคนเดียวได้ แต่สิ่งสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนและพัฒนาดนตรีที่แท้จริงอีกประการหนึ่ง นั่นก็คือเครือข่ายทางสังคมที่ร่วมมือร่วมใจกันสร้างขึ้นมา เมื่อมีสังคมดนตรีที่ดี องค์ความรู้ ทักษะ และอื่น ๆ ย่อมมีการพัฒนาและมุ่งไปข้างหน้าในทิศทางที่ดีขึ้นได้ เทศกาล Thailand International Tuba Euphonium Conference 2025 จึงเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางที่ดีเหล่านั้นอันนี้เกิดขึ้นแล้ว

เชื่อว่าผู้เข้าร่วมงานทุกท่านได้เห็นเมล็ดพันธุ์ที่เติบโตจากครูบาอาจารย์รุ่นเก่า ที่ได้บ่มเพาะนักดนตรี ศิลปินดนตรี ออกมาสู่สังคม

เป็นจำนวนมาก เป็นที่น่าสนใจว่าช่วงเวลาต่อจากนี้ไปสิ่งที่เราจะได้เห็นในอนาคตจะเติบโตไปในทิศทางใด เครื่องดนตรียูโฟเนียมและทูบา ซึ่งเคยถูกมองว่าเป็นเครื่องดนตรีเสียงต่ำที่ทำหน้าที่ให้เสียงเบสหรือเสียงประสานบ้างเป็นครั้งคราว แต่เมื่อโลกเปลี่ยนไป ทุกอย่างสามารถเชื่อมต่อได้ง่ายยิ่งขึ้น สังคมผู้เล่นเครื่องดนตรีเหล่านี้แข็งแกร่งขึ้น ก็เชื่อว่าจะมีสิ่งที่น่าสนใจให้ติดตามกันต่อไปในอนาคตอันใกล้

เรื่องเล่าเบาสมองสนองปัญญา “ครูเพลงไทยสากลที่คนลืม”

ตอนที่ ๗ “ปรีชา เมตไตรย์” ๑ นักเรียบเรียงเสียงประสาน

เรื่อง:
กิตติ ศรีเปารยะ (Kitti Sripaurya)
ที่ปรึกษาวิชาการ
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ในการสร้างงานเพลง ไม่ว่าจะใช้สำหรับบรรเลง (instrumental music) หรือขับร้อง (vocal music) นักเรียบเรียงเสียงประสาน (arranger) เป็นผู้มีส่วนร่วมที่สำคัญเป็นลำดับสอง รองจากนักประพันธ์เพลง ข้อความจากมูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนไทย ให้รายละเอียดไว้ว่า

ความสำคัญของผู้เรียบเรียงเสียงประสาน:

- **ปรับแต่งและดัดแปลงผลงาน:**

ผู้เรียบเรียงจะนำทำนองเพลงและเนื้อหาจากนักประพันธ์มาปรับแต่งให้เหมาะสมกับวงดนตรีหรือรูปแบบการแสดงที่แตกต่างกัน.

- **สร้างความหลากหลายทางเสียง:**

ผู้เรียบเรียงจะเลือกใช้เครื่องดนตรี, เสียงประสาน, และเทคนิคต่าง ๆ เพื่อสร้างความหลากหลายทางเสียงและทำให้เพลงมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น.

- **เพิ่มความสมบูรณ์และไพเราะ:**

การเรียบเรียงเสียงประสานสามารถเสริมสร้างความไพเราะของบทเพลง และเพิ่มความสมบูรณ์ให้กับผลงานดนตรีได้.

- ถ่ายทอดเจตนาของนักแต่งเพลง:

ผู้เรียบเรียงจะช่วยถ่ายทอดเจตนาของนักแต่งเพลงผ่านการเลือกใช้เครื่องดนตรี, การเรียบเรียงเสียง, และเทคนิคต่าง ๆ.

- สร้างสรรค์และแสดงออก:

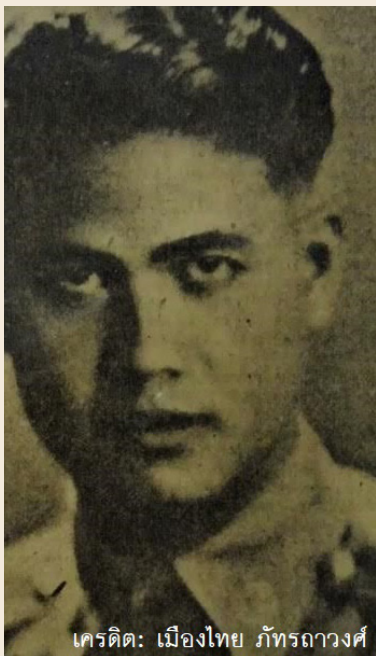
ผู้เรียบเรียงสามารถสร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้ เช่น การคิดค้นคอร์ดใหม่, การดัดแปลงจังหวะ, หรือการเพิ่มองค์ประกอบใหม่ ๆ เพื่อให้เพลงมีความเป็นเอกลักษณ์.

- ทำงานในหลากหลายอุตสาหกรรม:

นักเรียบเรียงสามารถทำงานในอุตสาหกรรมดนตรีต่าง ๆ เช่น ดนตรีสด, ละครเพลง, อุตสาหกรรมแผ่นเสียง, ภาพยนตร์, และโทรทัศน์.

เพลงดังยอดนิยมนมตะที่หลายคนคุ้นเคย ฮัมทำนองหรือร้องตามได้เมื่อได้ยิน มักจะรู้จักชื่อเพลง ชื่อผู้ขับร้องน้อยคนนักจะรู้ว่าผู้รังสรรค์ปั้นแต่งเพลงนั้น ๆ เป็นใครกันบ้าง ยิ่งผู้เรียบเรียงเสียงประสานยิ่งเป็นที่ห่างเหินคล้ายกับถูกลืมไปเลย ทั้งที่มีบทบาทสำคัญดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

นาวาอากาศโท ปรีชา เมตไตรย์ (ครูปรีชา) เป็นชาวปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ต่อมาครอบครัวย้ายเข้ากรุงเทพฯ ได้เรียนวิชาสามัญจนจบชั้นมัธยม ๓ สมัครเข้าเป็นนักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศรุ่นที่ ๑ ภายใต้การอำนวยการสอนโดย ศาสตราจารย์พระเจนดุริยางค์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๔ สำเร็จการศึกษาได้รับการบรรจุเข้าทำงานที่กองดุริยางค์ทหารอากาศ จนเกษียณอายุในยศนาวาอากาศโท ครูปรีชา เล่าว่า แรงบันดาลใจทางดนตรีได้รับมาจากการติดสอยห้อยตามคุณพ่อซึ่งเป็นนักเป่าปี่คลาริเน็ตร่วมบรรเลงแหม่และสร้างเสียงเพลงประกอบภาพยนตร์ในยุคหนังเจียบ บางครั้งครูปรีชา ในวัยเด็ก ได้ร่วมบรรเลงผสมโรงไปด้วยโดยเฉพาะพวกเครื่องประกอบจังหวะ กลอง ฉิ่ง ฉาบ ท่านมีผลงานประพันธ์ทำนอง เรียบเรียงเสียงประสาน ที่บันทึกแผ่นเสียงทั้งเพลงประกอบละครเวที ละครโทรทัศน์ ประกอบภาพยนตร์ และเพลงเพื่อการลิลาศ กว่า ๑,๕๐๐ เพลง ท่านเป็นผู้ก่อตั้งวงดนตรี “ลูกฟ้า” และวงดนตรี “กระชับมิตร” ร่วมกับक्रमันัส ปิติสานต์ และครูสง่า อารัมภีร์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๘ (เครดิต: โรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ)

เครดิต: เมืองไทย ภัทรถาวงศ์

ผู้เขียนขอขอบคุณ “เมืองไทย ภัทรถาวงศ์” คนรุ่นใหม่ผู้มีหัวใจอนุรักษ์บทเพลงอันทรงคุณค่าที่กรุณานำเสนอผลงานเพลงไพเราะของ น.ท. ปรีชา เมตไตรย์ ในโอกาสวันคล้ายวันเกิดของครูปรีชาฯ (๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖) เพื่อแสดงมุทิตาการวะแด่ดวงวิญญาณของท่านผู้อยู่เบื้องหลังความไพเราะของบทเพลงเหล่านี้ ขอขอบคุณ “bang10baht” ที่รวบรวมงานเรียบเรียงเสียงประสานของครูปรีชาฯ ทำเป็นลิงก์เพื่อผู้ที่สนใจทั้งหลายได้รับฟัง

เมืองไทย ภัทรธาวงศ์

ผลงานส่วนหนึ่งของนักเรียนเรียงเสียงประสาน
ท่านนี้ จาก <https://www.youtube.com/watch?v=3orHA3Jxut4> (เครดิต: bang10baht)

๐๐:๐๐ กลิ่นรักโลมใจ - สุเทพ วงศ์กำแหง
๐๓:๐๘ จะคอยขวัญใจ - สุเทพ วงศ์กำแหง
๐๖:๒๘ ฉันทยังอยู่ - สุเทพ วงศ์กำแหง
๐๙:๕๒ เทพเจ้าแห่งความระทม - สุเทพ วงศ์กำแหง
๑๒:๕๕ นางใจ - สุเทพ วงศ์กำแหง
๑๖:๐๑ บ้านเรา - สุเทพ วงศ์กำแหง
๑๙:๑๐ พรุ่งนี้ฉันจะรักเธอจนตาย - สุเทพ วงศ์กำแหง
๒๒:๒๕ พี่ยังรักเธอไม่คลาย - สุเทพ วงศ์กำแหง
๒๕:๔๔ พี่รักเธอคนเดียว - สุเทพ วงศ์กำแหง
๒๙:๔๐ ไม่มีเสียงเรียกจากใจ - สุเทพ วงศ์กำแหง
๓๒:๔๖ ระฆังใจ - สุเทพ วงศ์กำแหง
๓๕:๔๓ ลาที่ความระทม - สุเทพ วงศ์กำแหง
๓๘:๕๗ เลิกเม้นพี่น้อง - สุเทพ วงศ์กำแหง
๔๒:๒๘ โลกलगว - สุเทพ วงศ์กำแหง
๔๕:๔๑ เศรษฐีน้ำตา - สุเทพ วงศ์กำแหง
๔๙:๒๖ เสนหา - สุเทพ วงศ์กำแหง
๕๑:๔๓ หรีดรัก - สุเทพ วงศ์กำแหง
๕๔:๔๗ ฝนรักฝนเศร้า - สวลี ผกาพันธุ์
๕๗:๔๔ หนึ่งในร้อย - สวลี ผกาพันธุ์
๑:๐๐:๕๔ ทาสเทวี - ชรินทร์ นันทนาคร
๑:๐๔:๑๘ น้ำตกลารีกา - ชรินทร์ นันทนาคร
๑:๐๗:๓๐ เรือนแพ - ชรินทร์ นันทนาคร
๑:๑๐:๑๖ กุลสตรี - จินตนา สุขสถิตย์
๑:๑๓:๐๕ บางปะกง - เพ็ญศรี พุ่มชูศรี
๑:๑๖:๐๕ ราคาความคิดถึง - นิทัศน์ ละอองศรี

๑:๑๘:๒๕ กุหลาบเวียงพิงค์ - วงจันทร์ ไพโรจน์
๑:๒๒:๓๔ ไทรโยคแห่งความหลัง - วงจันทร์ ไพโรจน์
๑:๒๕:๓๗ น้ำตาชาวเหนือ - วงจันทร์ ไพโรจน์
๑:๒๘:๒๔ มารสังคม - วงจันทร์ ไพโรจน์
๑:๓๑:๓๐ สายน้ำไม่ไหลกลับ - วงจันทร์ ไพโรจน์
๑:๓๔:๓๗ เสียงสะท้อนจากสาวเหนือ - วงจันทร์ ไพโรจน์
๑:๓๗:๕๕ หมดหวังเสียแล้ว - วงจันทร์ ไพโรจน์
๑:๔๑:๐๕ สวยไม่สร้าง - ชาญ เย็นแข
๑:๔๔:๒๓ ผืนกลางฤดูฝน - ดาวใจ ไพจิตร
๑:๔๗:๒๕ ที่แสนดีของฉัน - ทนงค์ดี ภัคดีเทวา
๑:๕๑:๐๒ เมียแก้ว - ทนงค์ดี ภัคดีเทวา
๑:๕๔:๐๔ เหมือนคนละฟากฟ้า - ธาณินทร์ อินทรเทพ
๑:๕๗:๒๕ ขอโทษ - ม.ร.ว.ณัฏศรี สวัสดิวัตน์
๒:๐๐:๒๒ คอยอ้อมกอดพี่ - ม.ร.ว.ณัฏศรี สวัสดิวัตน์
๒:๐๓:๑๓ นางแก้วในดวงใจ - ม.ร.ว.ณัฏศรี สวัสดิวัตน์
๒:๐๖:๒๔ รักหมอน - ม.ร.ว.ณัฏศรี สวัสดิวัตน์
๒:๐๙:๒๔ สักวาลาจาก - ม.ร.ว.ณัฏศรี สวัสดิวัตน์
๒:๑๒:๔๕ สาวบ้านบึง - ม.ร.ว.ณัฏศรี สวัสดิวัตน์
๒:๑๕:๒๒ สีซัง - ม.ร.ว.ณัฏศรี สวัสดิวัตน์

ครูปริษา เป็นปูชนียบุคคลทางด้านดนตรีสากล
ได้รับการยกย่องจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
กระทรวงวัฒนธรรม เป็นศิลปินดีเด่นกรุงเทพมหานคร
สาขาศิลปะการแสดง ประเภทดนตรีสากล ประจำปี
พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อความจาก YouTube “Huadee Channel หัวดี
ชาแนล” บันทึกไว้ว่า

น่าเศร้าไม่น้อย เพิ่งรู้ว่านักเพลงคนนี้อยู่เบื้องหลัง

เพลงดังมากมาย ก็ตอนที่ท่านเสียชีวิตแล้ว ขนาดทีมงานเราซึ่งเป็นคนชอบฟังเพลงและรู้จักเพลงค่อนข้างเยอะ แต่เพิ่งมาทราบตอนที่จะทำคลิปนี้เองว่า เพลงดัง เพลงโปรดของคอเพลงเมืองไทยนับร้อยเพลงนั้น มีครูเพลงท่านนี้อยู่เบื้องหลัง เป็นผู้ปรุง เรียบเรียงดนตรีให้เพลงดิบ ๆ เปล่า ๆ เกิดความไพเราะ สร้างบรรยากาศด้วยเสียงดนตรี ให้กลมกลืน สงอารมณ์เพลงให้ถึงรส เพลงแล้วเพลงเล่า ยกตัวอย่างเช่น เพลง • รอยไถแปร-ก้าน • น้ำตาลกันแก้ว-ก้าน • ด่วนพิศวาส-ผ่องศรี • น้ำตาจ๋าโท-สุรพล • กุหลาบเวียงพิงค์-วงจันทร์ ไพโรจน์ เป็นต้น ครูเพลงนักดนตรี นักเรียบเรียงเสียงประสานชั้นครู ที่ทำดนตรีทุกเพลงที่ยกมานี้ คือ ครูปรีชา เมตไตรย์...

ฟังคำบอกเล่าที่แจ่มชัดของประวัติ นาวาอากาศโท ปรีชา เมตไตรย์ ได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=pme2zv7T1vU>

ผู้เขียนคัดเลือกผลงานการเรียบเรียงเสียงประสานของครูปรีชาฯ จากรายการที่รวบรวมโดย bang10baht จำนวน ๑๘ บทเพลง สำหรับงานที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องและยังสืบค้นได้ในโลกออนไลน์จวบปัจจุบัน เฉพาะตอนนี้ขอนำเสนอ ๖ บทเพลง

ไทรโยคแห่งความหลัง (<https://www.youtube.com/watch?v=CHsZI688lBk&t=7s>)

ร่วม ๖๐ ปีที่แล้ว วงดนตรีนคร มงคลายน ตั้งตามนามของครูเพลง “นคร มงคลายน” ผู้เลิศความคิดดีมีมาก มีอารมณ์ขัน งานประพันธ์เพลงของท่านนอกจากแนวหวานเศร้าแล้ว ยังมีเพลงเสียดสีล้อเลียนที่ไม่เบียดเบียนใคร ฟังแล้วสนุกอดยิ้มไม่ได้ เช่น โจ้กระเบน แผลงมาจาก Jingle Bells ทำอะไรยะ แผลงมาจาก Jambalaya (On the Bayou) ฯลฯ รวมถึงเพลงโฆษณาสินค้าในอดีต เช่น ถ่านไฟฉายตราคบ ยาต้มใจ (เดิมทันใจ) ฯลฯ หลายเพลงติดหูผู้คนจวบจนปัจจุบัน เพลงเหล่านี้หาฟังออนไลน์ได้ไม่ยาก เล่ากันว่าเพลง “ไทรโยคแห่งความหลัง” ท่านได้แรงบันดาลใจเมื่อคราวนำวงดนตรีไปแสดงที่กาญจนบุรี “วงจันทร์ ไพโรจน์” นักร้องเสียงใสหวานเศร้าเป็นผู้ขับขานบทเพลงนี้บันทึกเสียงงานต้นฉบับ

ครูปรีชา เมตไตรย์ สร้างงานเรียบเรียงเสียงประสานออกแบบให้แนวดนตรีเป็นลีลาจิ้งหะปิกิน (beguine) ซึ่งเป็นที่นิยมของนักลีลาในยุคนั้น การจัดเครื่องดนตรี ใช้อัลโตแซกโซโฟน (alto saxophone) และเทเนอร์แซกโซโฟน (tenor saxophone) ร่วมกับไวบราโฟน (vibraphone) กลุ่มเครื่องจิ้งหะที่ประกอบด้วย เปียโน (piano) กีตาร์ (guitar) อะคูสติคเบส (acoustic bass) และกลองชุด (drums) บรรเลงสนับสนุน

ไทรโยคแห่งความหลัง

ผลงานโดย นคร มงคลายน

♩ = 94 Beguine

เรียบเรียงเสียงประสานโดย
นาวาอากาศโทปรีชา เมตไตรย์

ไวบราโฟน "เดี่ยว"

อัลโต้และเทนเนอร์ แซกโซโฟน "รับต่อ"

ท่วง กลาง สาย ลม_โบย โบก ริม น้ำธาร ไทร - โยค ดินแดน แห่ง ความ

หลัง _____ อัน ยัง จำ ได้ ได้ เงาม ร่มไม้ บัง ตรง ที่ เรา เคย นั่ง อยู่ กัน เพียง สอง_ คน

ได้ ยิน เสียง ลม_ เรา เรา กลาง แสง นวล จันทร์ เจ้า ดวง ดาว เคลื่อน เว - หน _____ สาย น้ำ ชัด

ช้า หลัง มา จาก เบื้อง บน คั่น นั้น เรา ต่าง คน อยู่ ติด กัน ไม่ ห่าง ไกล ไทร โยค เคย เป็น เหมือน แดน ส -

วรรค์ ที่ เธอ กับ อัน ร่วม กัน สร้าง ไว้ ใน ใจ เดี่ยว นี้ ตรอม ตรม เพราะ เธอ มา เปลี่ยน ไป เห็น ไทร-โยค ที่

ไร ช้ำ ใจ ไม่ อยาก ชม ท่วง กลาง สาย ลม_ ไทร - โยค คง เหลือ ความ เศร้า

โคก ดวง ใจ สุด ขึ้น ชม _____ เสียง น้ำ ชัด ช้า หวัง เร ไร ร้อง ระ - งม เคย เหมือน เพลง ขึ้น

ชม กลับ คล้าย เพลง ที่ บาด ใจ

ไวบราโฟน
เดี่ยวทำนองท่อน 2
ขับร้องต่อท่อน 3
จบจบประทุ 2

ครูปริษาฯ ใช้แนวทำนองจากต้นฉบับ “เขมรไทรโยค ๓ ชั้น” มาดัดแปลงสร้างเป็นส่วนนำขึ้นเพลง “ไทรโยคแห่งความหลัง” ได้อย่างสละสลวย ดังตัวอย่างโน้ตในกรอบเหลี่ยมตามภาพต่อไปนี้

๔. เขมรไทรโยค ๓ ชั้น

4. TALES FROM SAI YOK (KHMER THEME) THIRD VARIATION

พระนิพนธ์
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ามงกุฎมหมานุราชวงศ์วงศ์

BY H.R.H. PRINCE NARIS

Andante = 60

ร้อง

เจ้าพ่อประมาด

เล็ด - - - - -

บ๊วย บ๊วย - - - - -

จาม - - - - -

ดม - - - - -

ไต่ - - - - -

เส - - - - -

ด้า - - - - -

ไทรโยคแห่งความหลัง

ผลงานโดย นคร มงคลายน

เรียบเรียงเสียงประสานโดย
นาวาอากาศโทปริษา เมตไตรย์

♩ = 94 Latin

F Dm Gm Bb C7 F C7 F F Bb

7 F C7 F Gm/C F 1 F Bb C7 F

ท่าม กลาง สาย ลม - โบก ร่ม น้ำธาร ไทร - โยค

กุลสตรี (<https://www.youtube.com/watch?v=0UAZCzT-vlQ&t=4s>)

ต้นฉบับขับร้องบันทึกเสียงโดย จินตนา สุขสถิตย์ ครูชาลี อินทวิจิตร ประพันธ์คำร้อง ส่วนทำนองเป็นของครูสง่า อารัมภีร์ เพลงนี้ใช้ประกอบภาพยนตร์เรื่อง “อ้อมอกสวรรค์” สร้างและกำกับโดย ศิริ ศิริจินดา นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา เพชรรา เขาวราชูร์ ออกฉายปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ครูปริษา เมตไตรย์ ออกแบบแนวดนตรีในลีลาช้า (slowly tempo) (โน้ตตัวต่ำเท่ากับ ๖๐) ใช้เครื่องดนตรีที่ให้เสียงนุ่มนวลสอดคล้องกับอารมณ์เพลง ประกอบด้วย ไวโอลิน ฟลูต ไวบราโฟน ร่วมกับเปียโน อะคูสติคเบส และกลองชุด ส่วนนำขึ้นเพลง (introduction) โดดเด่นด้วยการล้อกันของฟลูตและไวบราโฟนร่วมกับไวโอลิน ดังภาพตัวอย่าง

กุลสตรี

คำร้อง : ชาลี อินทวิจิตร

ทำนอง : สง่า อารัมภีร์

เรียบเรียง : ปริษา เมตไตรย์

♩ = 60
Slowly

ฟลูต

ฟลูต+ไวบราโฟน+ไวโอลิน

ไวบราโฟน+ไวโอลิน

Bb7 Eb F7 B7 Bb7 มอง ดู ดอกไม้ ริ โล ชู

แผ่นโน้ตรวมแนวที่ผู้เขียนแกะ (transcription) จากไฟล์เสียงต้นฉบับ ดังภาพต่อไปนี้

กุลสตรี

♩ = 60
Slowly

คำร้อง : ซาลิ อินทรวิจิตร

ทำนอง : สง่า อารัมภีร

เรียบเรียง : ปรีชา เมตไตรย์

Eb Bb7 Eb F7 Bb7 Bb7 มอง ดู ดอกไม้ วิไล ชู

1 Eb G7 Cm Bb7 Bb7 Eb Eb Bb7 Eb Bb7
ข้อ ชวน ชื่น พริ้ว ลม ระ รื่น ฉันท ชมน ชื่น บุป ผา ฉันท มอง ดอกไม้ ฉันท รัก ดอกไม้ เหลือ ค-ฉนา

3 Eb Cm F7 Bb7 Bb7 Eb 2 Eb G7
จึง รู้ ว่า ดอกไม้ เกิด มา เพื่อ ความ ดี รวย รื่น กลิ่น หอม พ ยอม ชง โค ยี่ สุน แพ้

7 Cm Bb7 Bb7 Eb Eb Bb7 Eb Bb7
ความ หอม กรุ่น หอม คุณ สม บัณฑิตี ส-ตรี ฉันท มอง บุป ผา ฉันท รัก บุป ผา รัก มา ดี

11 Eb Bb7 G7 C G7 3 C
รัก เหมือน ส-ตรี รัก คุณ ความ ดี ของ ตน นา - รี มีความ สวย สาม ประ

15 F Am C A7 Dm A7 Dm F Cm Bb7
การ สวย น้ำ คำ ร่ำ กล่าว ขาน หวาน หวาน กับ ทุก คน สวย น้ำ ใจ ใส เย็น เช่น หยาดฝน สวย น้ำ มือ คือ น้ำ

20 Eb F7 Bb7 Bb7 Bb7 4 Eb G7
มนต์ รู้ จัก ประณ นิ บัณฑิตี ไป อัน กุล ส-ตรี เหมือน ดวง ม - เนี มี คำ สวย

24 Cm Bb7 Bb7 Eb Eb Bb7 Eb Bb7
เอ๋ย สวย ส-เจ้า หอม เอ๋ย หอม กว่า ดอกไม้ ฉันท รัก บุป ผา ฉันท นำ บุป ผา มา ร้อย มา ลัย

28 Eb Bb7 Bb7 Eb Eb7 Ab Bb7 Eb
ให้ ทุก ส-ตรี หอม คุณ ความ ดี มี สุข เอ๋ย (ฟลุค+ไวบราโฟน+ไวโอลิน)

อีกช่วงหนึ่งของเพลงนี้ แนวทำนองมีการเปลี่ยนบันไดเสียงจาก Eb major ไป C major แล้วกลับสู่ Eb major ตามเดิม ครูปริษา จัดวางแนวทางเสียงประสานเชื่อมต่อกันได้อย่างแนบเนียน ดังตัวอย่าง

เข้าสู่ C major

ฉัน มอง บุป ฟ้า ฉัน รัก บุป ฟ้า รัก มา ลี รัก เหมือน ส-ตรี รัก คุณ ความ ดี ของ ตน

นา - รี มี ความ สวย สาม ประ การ สวย น้ำ คำ ร่ำ กล่าว ขาน หวาน หวาน กับ ทุก

กลับสู่ Eb major

คน สวย น้ำ ใจ ไส เย็น เช่น หยาด ฝน สวย น้ำ มือ คือ น้ำ มนต์ รู้ จัก ประ นี บัณฑิต ทั่ว ไป

อัน กุล ส-ตรี เหมือน ดวง ม - นิ มี คำ สวย เอย สวย ส-ง่า หอม เอย หอม กว่า ดอกไม้

บางปะกง (<https://www.youtube.com/watch?v=bsVn2yrVn3Y>)

พร่างเพชรในเกร็ดเพลง ๘ มีนาคม ๒๐๑๔ บันทึกไว้อย่างละเอียดเกี่ยวกับความเป็นมาของบทเพลงนี้ว่า ...ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ วงดนตรีนคร มงคลายน ไปเปิดแสดงที่โรงหนังแห่งหนึ่งใน อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา วันแรกมีคนมาชมกันแน่นเพราะคอยมาหลายวัน วันต่อมาคนน้อยลง ๆ ครูนครจึงประกาศว่าจะแต่งเพลงให้ชาวบางปะกงเป็นที่ระลึกสักเพลง พรุ่งนี้ขอให้มาฟังกัน

กลับถึงที่โรงแรมที่พัก ครูนครลงมือแต่งเพลงทันที เพลงเสร็จในคืนนั้น เป็นเพลงชื่นชมความงามธรรมชาติของแม่น้ำบางปะกงในยามเย็น ตั้งชื่อเพลงว่า “บางปะกง”

คืนวันรุ่งขึ้น คนดูกลับแน่นอีกครั้ง เพราะอยากฟังเพลงที่แต่งให้ชาวบางปะกงโดยเฉพาะ เพลงนี้ร้องครั้งแรกโดยครูนคร มงคลายน เป็นการร้องต่อหน้าพี่น้องชาวบางปะกงเอง ได้รับความชื่นชมอย่างล้นหลาม ทำให้ต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา ติดต่อขออนุญาตนำเพลง “บางปะกง” ใช้เป็นเพลงประจำจังหวัด...

ครูปริษา เมตไตรย์ ออกแบบงานเรียบเรียงฯ อยู่ในลีลาค่อนข้างช้า (slow tempo) กำหนดบันไดเสียงที่เหมาะสมกับช่วงเสียงผู้ขับร้อง จัดวางดนตรีสำหรับบันทึกเสียงเพลงนี้ในลักษณะเดียวกับเพลงที่ผ่าน ๆ มา ผู้เขียนสันนิษฐานว่าคงเป็นนักดนตรีชุดเดิมที่ประกอบด้วย ทรัมเบ็ต แซกโซโฟน ไวบราโฟน ร่วมกับกลุ่ม rhythms แนวทางการเรียบเรียงฯ เขียนเป็นแผ่นโน้ตรวมแนว (lead sheet) ดังภาพต่อไปนี้

บางปะกง

ผลงานเพลงโดย นคร มงคลายน

เรียบเรียงโดย ปรีชา เมตไตรย์

♩ = 70

กลุ่มเครื่องเบ้า แซ็กโซโฟน ฟัง ขาย น้ำ บาง ปะ
 แดด จวน ลับ ลง ไร่

5 Am Am G7 C D
 กง ยาม แสง อา ทิตย์ อ - ส - ดง ไกล จะ คำ ลง แล้ว หนา แต่ บาง ปะ
 ไร่ มอง เห็น เรือ ลอย ล่อง ลอย ไป ตื่น ใจ ดัง ยล ธาร สวรรค์ เยือก เย็น สาย

8 Am D Am G7 1. C Dm G7
 กง นั้น ยัง คง สวย งาม ตา ครา ไกล สน ธ - นา ยิ่ง พา ให้ เรา สุข สันต์
 ลม พริ้ว พรม อย่าง นี ทุก วัน ธรรมชาติ ยาม सा ยันห์ ได้ เห็น แล้ว ลืม ไม่

12 2. C 3 F C G7
 ลง แฉ่น จาก ไป อยู่ ไกล แสน ก็ ไม่ ขอ ลืม แดน ที่ เคย บัก ใจ ลุ่ม

16 C C7 F A7 Dm Dm/G C Am
 หลง จะ เผ้า แต่ ผืน ถึง อา ทิตย์ อ - ส - ดง ขาย ฟัง บาง ปะ กง นั้น ลืม ไม่ ลง แน่

20 Dm G7 4 C Em Am Am G7
 เอย 3 3 โอ้ งาม แท้ บาง ปะ กง ใคร ได้ เห็น เมื่อ อ - ส - ดง ก็ คง สุด กล่าว คำ เจ-

24 C D Am D Am Dm G7 1. C
 ลอย ยาก จะ กล่าว ชม ให้ สม ความ งาม นั้น เลย เพลง ที่ กล่าว ภิ เปรย ไม่ ถึง แม้ เพียง ครั้ง เดียว

29 2. C F G7 C
 เดียว

ไวบราโฟน
เดี่ยวทำนอง
ท่อน 3 ขั้วร้อง
ต่อท่อน 4

เสียงสะอื้นจากสาวเหนือ (<https://www.youtube.com/watch?v=wMXVHJC9KA>)

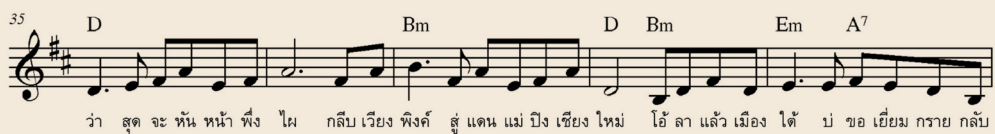
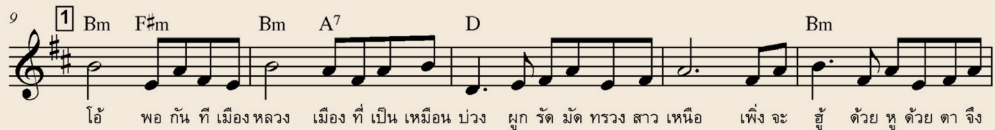
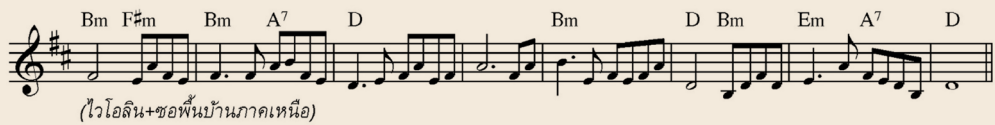
เนื้อหาของเพลงนี้บรรยายถึงชีวิตของสาวชาวเหนือที่สุดแสนซึ้งชอกจากการถูกหนุมเมืองใต้ (เมืองหลวง-กรุงเทพฯ) ล้อหลอกหลวงให้ต้องข้าทรวงระทมใจ ครูปรีชาฯ จัดเครื่องดนตรีที่ช่วยเสริมบรรยากาศของความเศร้าเข้ากับลีลาทำนองที่ซึ้งเนิบ ๆ ใช้ซอพื้นบ้านของทางภาคเหนือบรรเลงร่วมกับไวโอลินหนุนด้วยกลุ่ม rhythms “วงจันทร์ ไพโรจน์” นักร้องสาวเสียงหวานเศร้าถ่ายทอดเนื้อหาของเพลงได้ไพเราะจับใจ แผ่นโน้ตรวมแนว (lead sheet) ที่ผู้เขียนทำ transcription ออกมาจากไฟล์เสียงต้นฉบับ ปรากฏตามภาพต่อไปนี้

เสียงสะอื้นจากสาวเหนือ

ผลงานโดย สุรพล สมบัติเจริญ

♩ = 82 Bolero

เรียบเรียงฯ โดย ปรีชา เมตไตรย์

กุหลาบเวียงพิงค์ (<https://www.youtube.com/watch?v=B63hL6GARLg>)

พ่วงเพชรในเกร็ดเพลง ๒๔ ธันวาคม ๒๐๒๐ บันทึกถึงที่มาของเพลงนี้ไว้ว่า

...คุณวงจันทร์ ไพโรจน์ เล่าที่มาของเพลงนี้ว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ คุณวงจันทร์ติดตามวงดนตรีขึ้นรถไฟเพื่อไปเดินสายทางภาคเหนือ เมื่อรถไฟมาถึงลำปาง แพนเพลงที่ทราบข่าวก็นำกุหลาบมามอบให้ผ่านหน้าต่างรถไฟ จังหวะนั้นคุณวงจันทร์เหลือบเห็นข่าวพาดหัวหนังสือพิมพ์ เป็นข่าวสาวเหนือฆ่าตัวตายเพราะผิดหวังในความรัก ดอกกุหลาบและข่าวสาวเหนือฆ่าตัวตายทำให้คุณวงจันทร์เกิดแรงบันดาลใจในตอนนั้น แต่งเพลงชื่อ “กุหลาบเวียงพิงค์” ขึ้นมา ๓ ท่อน

หลังจากเสร็จการเดินทาง คุณวงจันทร์นำเพลง “กุหลาบเวียงพิงค์” เข้าห้องบันทึกเสียง แต่ถูกติงว่าเพลงควรมี ๔ ท่อน จึงต้องแต่งท่อนที่ ๔ เพิ่มในห้องบันทึกเสียงนั่นเอง โดยระดมสมองของบุคคลที่อยู่ในห้องบันทึกเสียงเวลานั้นช่วยกันแต่งคนละวรรค มีครูสำเนียง ม่วงทอง คุรุมนัส ปิติสานต์ ครูสุรพล สมบัติเจริญ และคุณวงจันทร์เองด้วย

เพลง “กุหลาบเวียงพิงค์” เมื่อถูกเผยแพร่ออกอากาศ ได้รับความนิยมสูงมาก เพราะเป็นเพลงที่ไพเราะทำนองฟังดีด้นง่าย คำร้องลงตัว บอกเล่าเป็นเรื่องราวได้ชวนติดตาม ที่สำคัญคุณวงจันทร์ขับร้องเพลงนี้ได้ยอดเยี่ยม ทำให้เพลง “กุหลาบเวียงพิงค์” โด่งดังข้ามกาลเวลามาจนทุกวันนี้...

ครูปรีชา กำหนดลีลาเพลงนี้ในลีลาจังหวะค่อนข้างช้า (โน้ตตัวดำเท่ากับ ๖๔) เครื่องดนตรีในการบันทึกเสียงประกอบด้วยเครื่องดนตรีสากลเป็นเครื่องเป่า ทรัมเป็ตใส่ไม้ (muted trumpet) ๑ ตัว แซกโซโฟน ๒ ตัว (alto & tenor saxophone) อะคูสติคเบส และเปียโน ร่วมกับเครื่องดนตรีพื้นบ้านทางภาคเหนือ อันประกอบไปด้วย ฉิ่ง ข้องอูย (เสียงต่ำลึก) ช่วง intro นำขึ้นมาด้วยทรัมเป็ตใส่ไม้ มีเสียงแซกโซโฟนคอยสอดประสาน ฉิ่งช่วยยืนจังหวะตลอดเพลง ในขณะที่ข้องอูยช่วยเน้นสร้างมิติเสียงที่ทุ้มต่ำอยู่ในบางช่วง ผลรวมทำให้เพลงนี้มีกลิ่นอายของบรรยากาศความเป็นภาคเหนือ ผสานกับเสียงร้องนุ่มนวลชวนเศร้าของ “วงจันทร์ ไพโรจน์” เพิ่มความน่าฟังขึ้นอีกไม่น้อย ส่วนลงจบเพลง ครูปรีชา ใช้ดนตรีแนวเดียวกับส่วนนำขึ้นเพลง (ending same as intro)

ข้องอูย

กุหลาบเวียงฟิงค์

คำร้อง/ทำนอง โดย ทองพูน จิระกิจ

♩ = 64

เรียบเรียงโดย ปรีชา เมตไตรย์

Trumpets F#m

Saxes

(เพียวที่ 5)
Fine

5

กุหลาบ เวียง ฟิงค์ ดอก นี้ บ่ มี เจ้า ของ เพิ่ง แรก แยม บ่ มี ไผ
กุหลาบ เมือง ไหน ทัว ดินแดน ไน แดน ส ยาม ยัง บ่ เทียม เทียบ เท่า ความ
กุหลาบ เวียง ฟิงค์ ดอก นี้ สวย จริง เจ้า เอย ยัง บ่ มี ผู้ ไต่ ไหน
หมู่ เขา ชาว เหนือ อย่า ไป เชื่อ เชื่อว หอน คำ ชาย เดี่ยว จะ ต้อง เจ็บ ข้ำ ใจ

8

จอง เป็น เจ้า ของ ครอง ใจ เต็ด ดม สง กลิ่น อบ อวล ยั่ว ยวน หัว ใจ ไป ตาม สาย
งาม เปรียบ ดัง สาว ชาว ฟิงค์ งาม เหลือ บ่ ได้ แต่ง เดิม เสริม ทรง ไว้ ลง ให้ ใคร หลง
เลย มา โลม เล้า เอา ไป พ นอ ด้วย สาว ชาว ฟิงค์ กลัว บอก อีก จริง ของ ชาย รูป
ตาย เป็น เมือง ไต่ พุด จา หลอก ลวง หาก เป็น ได้ เขา เป็น คง ทิ้ง เรา น้ำ ตา ไหล

11

F#m C#m F#m

ลม เป็น ทัว แคว้นแดน ไทย หมาย ชม สม เป็น กุ หลาบ เวียง เหนือ
เชื่อ ปาก บ่ แดง เบ้ง บ่ ได้ เจื่อ คิ้ว บ่ ได้ เทื่อ ดิน สอ
หล่อ กลัว เสีย นัก กลัว คำ บื้อ ยอ กลัว น้ำ ตา หล่อ ริน ทรวง
ร่ว หาก หลง ลม คง ดอน หลอก ลวง ข้ำ ทรวงเหมือนดัง บัว บาน

สายน้าไปไหลกลับ (<https://www.youtube.com/watch?v=pFhfqnP7AqU>)

เพลงสุดแสนเศร้าทั้งเนื้อหาและลีลาทำนอง คำร้องพรรณนาถึงความรักของหญิงสาวที่จำต้องพลัดพรากจากกันไกลกับคนรัก เปรียบเหมือนสายน้าไหลที่ผ่านไปแล้วไม่หวนกลับคืนมา เป็นงานประพันธ์ของครูสำเนียง ม่วงทอง (อดีตนักแต่งเพลงและหัวหน้าวงดนตรีลูกทุ่ง “รวมดาวกระจาย” มีหลายผลงานเพลงดังและสร้างนักร้องลูกทุ่งหลายคนให้มีชื่อเสียง)

เครดิต: Rattanaapol S.

งานเรียบเรียงฯ เพลงนี้ ครูปริชาฯ จัดเครื่องดนตรีคล้ายเพลงที่ผ่าน ๆ มา เพิ่มสีสนั้แห่งความโหยหาเศร้าโศก ด้วยเสียงพลิ้วของฟลูต ร่วมบรรเลงกับทรมัเปิดใส่มั้ว โดยกลุ่มเครื่องคุมจัังหวะ (rhythm section) บรรเลง หนูนเป็นจัังหวะโบเลโร่เกือบทังเพลง จุดเด่นของงานเรียบเรียงเสียงประสานชั้นนี้อยู่ที่ตอนเริ่มเพลง ครูปริชาฯ กำหนดให้เปียโนที่ครูเล่นเองบรรเลงแบบกระจายคอร์ด (arpeggio) สั้่น ๆ ตังเสียงให้นักร้องรายช่วงสร้อยเพลง (verse) ก่อนตังจัังหวะโบเลโร่ เครื่องเป่าทังสองบรรเลงนำเข้าสู่การขับร้องไปจนจบเพลง ทุกช่วงต่อของแต่ละ ท่อนเพลงทรมัเปิดใส่มั้วและฟลูตนำเสียงเป็นแนวทางให้นักร้องขับร้องได้อย่างต่อเนื่อง

สายน้ำไม่ไหลกลับ

คำร้อง/ทำนองโดย สำเนียง ม่วงทอง
เรียบเรียงเสียงประสานโดย ปรีชา เมตไตรย์

♩ = 64 Bolero

(นำร้องกับเปียโน)

Bm F#m G Em G D F#7 Bm *rit.*

โอ้ ความ รัก ที่ ร้าง แรม ไกล ดุจ สาย น้ำ ไหล ผ่าน ไป ลง ไหล ไป แล้ว ไม่ เคย คืบ มา หา

(เข้าจังหวะ Bolero)

D A F#m Em D A

(muted trumpet+flute)

12 D A7 D A7 1 D F#m G A D Bm

สาย น้ำ เจ้า ไกรก ไหล วก วน แล้ว ไหล ไป ไหล ไป แล้ว ไม่ กลับ

17 Em D F#m Bm Em A7 2 D F#m

มา คิด เปรียบ ไป ก็ คล้าย เหมือน ว่า รัก เอย ไม่ คืบ หวน มา จาก ลา ไป ยัง หน ไค คิด ถึง เมื่อ ก่อน

23 G A D Bm Em D F#m Bm

เคย รัก ฉัน เป็น สุข เอย ไหน เลย จึง ต้อง จาก ไกล คอย แฝ่ คอย คร่ำ ครวญ หวน ให้ รัก เอย จาก ไป แล้ว

28 Em F#m Bm 3 D A F#m

ไย จาก ไป เหมือน สาย น้ำ วน ร้อง ไป เหมือน ไกล สุด หัวง ล่อง ลอย ไป ไกล เหมือน

32 G F#m Bm D F#m Bm

ดัง ชู่ วัง แม่ เอย สาย ชล ฉัน ชี ยัง คร่ำ ครวญ เพื่อบ น ไหว้ วอน ให้ สาย น้ำ

36 G Em A7 4 D F#m

วน ช่วย ดล ให้ รัก ฉัน คืบ เขา คง ไม่ กลับ

39 G A D Bm Em D F#m

มา หัว ใจ พรีา เรียก หา น้ำ ดา หล่ง นอง กล้า กลิ่น นอน หลับ ดา ต้อง ผ วา

43 Bm Em F#m Bm (muted trumpet+flute)

คืบ สาย น้ำ ไม่ เคย ไหล คืบ ไม่ คืบ เสีย แล้ว รัก เอย

46 G A7 D A7 D

คง ไม่ คืบ เสีย แล้ว รัก เอย (muted trumpet+flute)

บทความเบาะสมองสนองปัญญาพรรณนาถึงงานเรียบเรียงเสียงประสานของครูปรีชาฯ ยังมีอีก ๒ ตอน โปรดติดตามอย่างตามติดเพื่อเป็นการรำลึกถึงครูเพลงไทยสากลที่คน (มักจะ) ลืม ขอขอบคุณครับ

Mahidol Music

KING POWER THAI POWER

THE POWER 5 2025 BAND SEASON

ทรปรระกวดงดณดรีสากลประจําปี 2568

MUSIC CREATES MORE POSSIBILITIES

พลังดนตรี เป็นไปได้ ไม่สิ้นสุด

ซิงรางวัล มูลค่ากว่า 2 ล้านบาท

รุ่นมัธยมศึกษา
สดุดยอควงดนตรีระดับมัธยมฯ
HIGH SCHOOL CLASS

รุ่นบุคคลทั่วไป
เล่นทางสู่ศิลปินมืออาชีพ
PROFESSIONAL CLASS : ROAD TO ARTIST

OSAKA International Music Competition

The 26th 2025

OSAKA International Music Competition

รอบคัดเลือกประเทศไทย
Bangkok Regional Round

Thursday 3rd - Sunday 6th July, 2025

College of Music, Mahidol University, Thailand

Application Deadline: 16th June 2025

“เล็บนั้นสำคัญไฉน” เจาะลึกอุปกรณ์ทำเล็บ สำหรับนักกีตาร์คลาสสิก

เรื่อง:
ชินวัฒน์ เต็มคำขวัญ (Chinnawat Themkumkwun)
ศิลปินกีตาร์คลาสสิกชาวไทยระดับโลก
ศิษย์เก่าวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

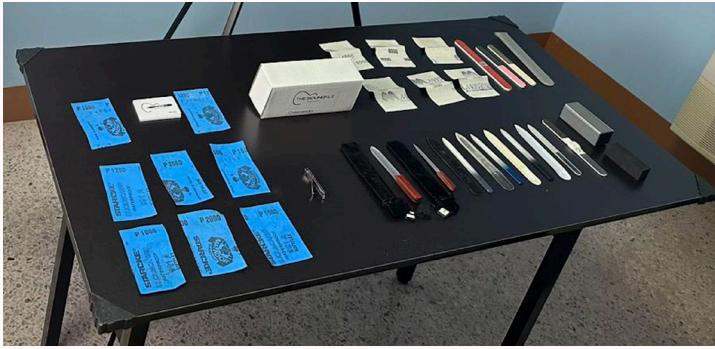
รูปทรงเล็บหลังจากตะไบแล้ว

ใครที่มีเพื่อนเป็นนักกีตาร์คลาสสิก อาชีพ ถ้าสังเกตดี ๆ จะเห็นว่าเพื่อนคนนั้นมักเอาอุปกรณ์อะไรแปลก ๆ มาดู ๆ ไถ ๆ กับเล็บของตัวเองอยู่เป็นประจำ คนทั่วไปส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังคงเข้าใจกันว่า กีตาร์จะต้องใช้ปิคในการดีด หรือการเล่นกีตาร์นั้นไม่จำเป็นต้องไว้เล็บก็ได้ ซึ่งนั่นคือความเข้าใจที่ผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักกีตาร์คลาสสิกที่มีเล็บเป็นองค์ประกอบสำคัญในการผลิตเสียงที่ดี ในโรงเรียนสามัญทั่วไปยังคงมีการตรวจเล็บ ในการฝึกของนักศึกษาวิชาทหารหรือการรับพระราชทานปริญญาบัตรก็เช่นเดียวกัน เล็บนั้น

สำคัญถึงขนาดต้องมีการทำหนังสือเป็นจดหมายรับรองอย่างเป็นทางการ ไม่ต่างจากการขอไว้ผมยาวหรือการขอมือส้อมสำหรับดารานักแสดงที่อยู่ในวัยเรียน ในบทความนี้เราจะมาพูดถึงความสำคัญและอุปกรณ์ที่ใช้อย่างละเอียดแบบฉบับนักกีตาร์คลาสสิกมืออาชีพ

เล็บมือของนักกีตาร์คลาสสิกนั้นเปรียบเสมือนกับกล่องเสียงอันแสนล้ำค่าของนักร้อง การมีเล็บที่ไม่ดีก็เท่ากับการมีเสียงที่ไม่ดี หรืออย่างเครื่องดนตรีประเภทลิ่มคู่ อย่างโอโบ (Oboe) หรือบาสซูน (Bassoon) ที่ต้องมีการเหลาปรับ

แต่งลิ่มและมีการแช่ลิ่มเครื่องดนตรีในน้ำ ก็ไม่ต่างจากเล็บของนักกีตาร์คลาสสิกที่ต้องมีการจัดเตรียมเป็นพิเศษ แต่การมีเล็บที่ดีนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้อุปกรณ์ที่ดีอย่าง “ตะไบเล็บ” โดยตะไบเล็บสำหรับนักกีตาร์คลาสสิกจะมีความพิเศษกว่าตะไบเล็บทั่ว ๆ ไปที่นิยมใช้กันในร้านเสริมสวย เป็นตะไบเล็บเฉพาะทางที่จะถูกใช้สำหรับนักกีตาร์คลาสสิกโดยเฉพาะ ในปัจจุบันตะไบเล็บแบ่งออกเป็น ๖ ประเภทหลัก ๆ ดังต่อไปนี้

อุปกรณ์ทำเล็บที่หลากหลาย

ดูแรงขนาดไหนก็ได้โดยไม่บาดเจ็บ มีเบอร์ความละเอียดหลากหลายให้เลือก ส่วนข้อเสียคืออายุการใช้งาน เนื่องจากตะไบโฟมจะมีความบอบบาง เมื่อใช้งานไปจนถึงระยะหนึ่งก็จะเปื่อยยุ่ย ความหยาบของโฟมจะเสื่อมคุณภาพหายไปจนไม่สามารถใช้การได้อีก ซึ่งต่างจากตะไบเหล็กที่ต่อให้ดูแรงขนาดไหน ความหยาบและความสากก็ยังคงอยู่ได้ยาวนาน

ตะไบเหล็ก ตะไบแก้วเนื้อทราย และตะไบแก้วเนื้อนาโน

๓. ตะไบหิน

ตะไบหิน อันที่จริงแล้วเป็นวัสดุสังเคราะห์ที่เรียกว่าหินรูบี้ (Ruby Stone) เป็นตะไบเล็บที่ไม่ค่อยได้รับความนิยมเนื่องจากเป็นตะไบทางสายกลาง ไม่หยาบจนเกินไป แต่ก็ไม่ได้ละเอียดแบบตะไบโฟมหรือแก้ว ปัจจุบันเราจึงพบเห็นการใช้ตะไบลักษณะนี้ได้น้อยในหมู่นักกีตาร์คลาสสิก ข้อดีของตะไบหินรูบี้คือหยาบกำลังดี เหมาะสำหรับคนที่ชอบตะไบแบบหยาบแต่ไม่หยาบมากขนาดตะไบเหล็ก ส่วนข้อเสียคือมีความบอบบางพอสมควร หากทำตก ตะไบก็จะสามารถแตกเสียหายได้เหมือนกับตะไบแก้วทุกชนิดที่ผู้เขียนกำลังจะลงรายละเอียดให้อ่านกันน่อยหน้าถัดไป

๑. ตะไบเหล็ก

ตะไบเหล็ก ถือว่าเป็นตะไบที่ได้รับความนิยมมากที่สุด เนื่องจากหาซื้อได้ง่ายตามร้านสะดวกซื้อทั่วไป และมีราคาที่ไม่แพง ข้อดีของตะไบชนิดนี้คือราคาถูก ดูแลรักษาง่าย มีความทนทาน และสามารถประยุกต์ใช้กับรูปทรงเล็บได้หลากหลายชนิด แต่ก็มีข้อเสียในเรื่องของความสาก ตะไบเหล็กโดยส่วนใหญ่มักสร้างความขรุขระให้กับเล็บนิ้วมือข้างที่ติดทำให้ควบคุมการปรับแต่งรูปทรงได้ยาก เสียงที่ออกมาจึงไม่มีความกลมมนเหมือนตะไบชนิดอื่น ๆ

จำเป็นจะต้องใช้กระดาษทรายเก็บรายละเอียดซ้ำอีกรอบจึงจะสมบูรณ์

๒. ตะไบโฟม

ตะไบโฟม เป็นตะไบที่มีความละเอียดสูงกว่าตะไบเหล็กขึ้นมาอีกขั้น ได้รับความนิยมพอสมควร หาซื้อได้ตามร้านขายอุปกรณ์เสริมสวยทั่วไป ตะไบโฟมมีความละเอียดที่หลายหลายให้นักกีตาร์คลาสสิกเลือกใช้ มีน้ำหนักเบา พกพาสะดวก ดูแลรักษาง่าย ราคาถูก ๆ ไปจนถึงสูง ขึ้นอยู่กับคุณภาพของวัสดุ ข้อดีที่สุดของตะไบแบบโฟมคือสามารถ

๔. ตะไบแก้วเนื้อทราย

ตะไบแก้วเนื้อทราย เป็นตะไบที่ได้รับความนิยมขึ้นมากในยุคหลัง ๆ ได้รับความละเอียดที่สูงมากที่สุดในบรรดาตะไบทั้งปวง จึงทำให้ตะไบแก้วเป็นตัวเลือกหลัก ๆ ของนักกีตาร์คลาสสิกในปัจจุบัน ข้อดีคือความละเอียดของเนื้อทรายที่สามารถปรับแต่งรูปทรงได้ตั้งใจ ส่วนข้อเสียก็คงหนีไม่พ้นเรื่องของราคาและความทนทาน ตะไบแก้วเป็นวัสดุที่ร้าวได้

ตะไบหิน

กีตาร์คลาสสิกในปัจจุบัน เป็นตะไบที่มีรูปทรงละเอียดที่สุดในบรรดาตะไบเล็บทั้งหมด (ละเอียดเล็กกว่าปลายเส้นผมของมนุษย์) ปัจจุบันเป็นตะไบเล็บที่ได้รับความนิยมสูงมากในหมู่นักเล่นมืออาชีพ ข้อดีของตะไบแก้วเนือนาโนคือให้ความละเอียดระดับสูงสุด แถมยังให้ผิวสัมผัสที่มันวาว กลมมน เรียบเนียนตั้งแต่ครั้งแรกที่ใช้ ส่วนข้อเสียคือความอ่อนไหวบอบบางเหมือนกับตะไบแก้วอื่น ๆ ทุกชนิด รวมถึงราคาที่สูงพอสมควร ในปัจจุบันถือว่าเป็นตะไบเล็บที่ราคาสูงที่สุดเมื่อเทียบกับตะไบทุกชนิดที่กล่าวมา

การแตกเสียหายของตะไบแก้ว

๖. กระดาษทราย

อันที่จริงแล้ว กระดาษทรายนั้นไม่ใช่ตะไบเล็บ แต่เป็นส่วนสำคัญในการเก็บรายละเอียดของเล็บในตอนท้ายสุดหลังจากที่ได้ใช้ตะไบแต่งรูปทรงเสร็จสิ้นแล้ว กระดาษทรายเป็นวัสดุที่หาซื้อได้ง่ายตามร้านขายอุปกรณ์ก่อสร้างทั่วไป โดยกระดาษทรายที่ใช้ทำเล็บจะต้องเป็นกระดาษทรายน้ำหรือกระดาษทรายขัดเหล็กเท่านั้น เนื่องจากให้ความละเอียดที่สูงสุด (ห้ามใช้กระดาษทรายขัดไม้ เพราะจะมีความหยาบที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน) กระดาษทรายนั้นจะถูกแบ่งตามความละเอียดด้วยตัวเลขเบอร์ ยกตัวอย่างเช่น ๕๐๐, ๑๐๐๐, ๒๐๐๐, ๔๐๐๐, ๖๐๐๐, ๘๐๐๐ ไปจนถึง ๑๒๐๐๐ หรือเบอร์อื่น ๆ ยิ่งเบอร์มีจำนวนมากเท่าไร ความละเอียดของกระดาษทรายก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาวัสดุที่ใช้สร้างขึ้นไปอีกชั้น ยกตัวอย่างเช่น มีการใช้วัสดุผิวมาทดแทนกระดาษเพื่อเสริมความแข็งแรงคงทนในการใช้งานให้มากขึ้น รวมถึงป้องกันการบาดเจ็บจากการโดนขอบกระดาษทรายบาดเนื้อ มีการ

ง่ายมาก หากทำตกหรือกระแทกกับของแข็ง ตะไบก็จะได้รับความเสียหายทันที รวมถึงเนื้อทรายที่มีความละเอียดเมื่อถึงจุดหนึ่งเนื้อทรายก็จะเริ่มเสื่อมสภาพไปตามกาลเวลาและการใช้งาน ทำให้ต้อง

มีการเปลี่ยนตะไบเป็นระยะ ๆ (แต่ไม่เปลี่ยนบ่อยขนาดตะไบแบบโฟม)

๕. ตะไบแก้วเนือนาโน

ตะไบแก้วเนือนาโน เป็นนวัตกรรมใหม่ล่าสุดของตะไบเล็บสำหรับนัก

ตะไบแก้วเนื้อนาโน

ของแต่ละคนนั้นไม่มีสูตรตายตัว เป็นเรื่องของเคล็ดลับและรสนิยม ที่ไม่สามารถหาได้จากตำราเรียน เป็นประสบการณ์ตรงที่นักกีตาร์ คลาสสิกจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความคิดอย่างสร้างสรรค์ ในตอนต่อไปผู้เขียนจะมาเล่าเรื่องในแง่มุม ใดเกี่ยวกับกีตาร์คลาสสิก อาจเป็น วรรณกรรมกีตาร์คลาสสิกในส่วนของ ชิ้นงานบทเพลงใหม่ ๆ หรืออาจเป็น ในมุมมองของการสร้างเครื่องดนตรี ของช่างระดับโลก หรืออาจเป็นมุมมอง ในส่วนของเทคนิคการเล่นเครื่อง ดนตรี โปรดติดตามได้ที่วารสารเพลง ดนตรีในตอนต่อ ๆ ไป...

รวมอุปกรณ์ทำเล็บและกระดาดทราย

ใช้กระดาดทรายสำหรับเจียรระไน เครื่องเพชรมาใช้กับเล็บของนักกีตาร์ คลาสสิกมากขึ้นเพื่อเสริมความเงา มันวาวของเล็บ ทำให้เวลาดีดสาย จะมีสัมผัสที่นุ่มลื่นและให้คุณภาพ เสียงสูงสุดตามอุดมคติของนักกีตาร์ คลาสสิกแต่ละคน

และนี่ก็คือเรื่องราวของอุปกรณ์ ทำเล็บสำหรับนักกีตาร์คลาสสิก โดยเฉพาะ ในอนาคตข้างหน้า

อุปกรณ์ต่าง ๆ นานาก็อาจจะมี พัฒนาการที่เปลี่ยนไป อาจมีการ ใช้วัสดุอื่นทดแทนหรืออะไรก็ตามที่ สามารถพัฒนาส่งเสริมการเล่นของ นักกีตาร์คลาสสิกให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น เป็น วิวัฒนาการที่ไม่มีที่สิ้นสุดตราบใด ที่มนุษย์ยังคงแสวงหานวัตกรรม ใหม่ ๆ ตัวศิลปินเองก็ย่อมต้องการ พัฒนาเสียงดนตรีของตนให้ดียิ่งขึ้น ต่อไปอย่างไม่ชอบเขตเช่นเดียวกัน อุปกรณ์ทำเล็บและวิธีการทำเล็บ

ต้นเพลงครูของปี่พาทย์

ตอนที่ ๔

เรื่อง:
เดชน์ คงอิม (Dejn Gong-im)
รองศาสตราจารย์ประจำคณะดุริยางคศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

คนปี่พาทย์โยน ซึ่งแต่เดิมนั้นจะเรียนรู้เพลงประเภทหน้าพาทย์เป็นปกติ โดยที่โยนเน้นดำเนินเรื่องด้วยการพากย์และเจรจา ออกทำไปตามบท ด้วยเพลงหน้าพาทย์เป็นหลัก ผู้ที่จะมาทำโยนก็ต้องครอบหน้าพาทย์ชั้นสูงขึ้นไป คือ ครอบชั้นที่ ๔ ดังที่กล่าวในตอนที่ ๓ แล้ว

ลำดับการเรียนรู้สายปี่พาทย์ ผู้ที่เป็นปี่พาทย์โยนได้เรียนรู้เพลงประกอบการแสดงโยนได้เป็นอย่างดีคือเพลงหน้าพาทย์เป็นหลัก และบทบาทสำคัญของคนปี่พาทย์โยนอีกอย่างหนึ่งก็คือ มีหน้าที่ในการทำหน้าพาทย์ประกอบพิธีไหว้ครูโยน ละคร ต้องเรียนเพลงหน้าพาทย์ประกอบพิธีไหว้ครู ซึ่งเป็นเพลงหน้าพาทย์สำคัญสูงสุดที่ต้องผ่านการประสิทธิ์และถ่ายทอด คือ เพลงหน้าพาทย์เพลงองค์พระพิราพเต็มองค์

ครอบชั้นที่ ๕ ครูจับมือให้ตีทำนองขึ้นต้น เพลงองค์พระพิราพ ๓ ครั้ง

ขนบของการเรียนเพลงหน้าพาทย์ ที่มีธรรมเนียมปฏิบัติสืบต่อกันมา กล่าวคือ ก่อนการครอบชั้นที่ ๕ จะต้องผ่านการครอบชั้นที่ ๔ และได้เรียนรู้เพลงในระดับชั้นนี้มาแล้ว คือ เพลงชุดใหม่โรงกลางวันโยน

เพลงในชุดใหม่โรงกลางวันโยน ทุกเพลงสำหรับประกอบการแสดง บางเพลงก็สำหรับประกอบพิธีไหว้ครูโยน ละคร และไหว้ครูดุริยางค์ไทยด้วย เช่น

๑. เพลงเสมอข้ามสมุทร
๒. เพลงตระบองกัณฑ์
๓. เพลงตะคุกรักรัน
๔. เพลงคุพพาทย์
๕. เพลงรอน
๖. เพลงตระสันนิบาต

๗. เพลงเสียน

๘. เพลงบาทสกุณี

เมื่อได้เรียนรู้ทำนองเพลงสำคัญในระดับชั้นนี้แล้ว จึงต่อเพลงหน้าพาทย์สำหรับพิธีไหว้ครูเพิ่มตามแบบแผนของพิธีไหว้ครูโยน ละคร และไหว้ครูดุริยางค์ไทย ดังนี้

๑. เพลงสาธการกลอง
๒. เพลงตระเทวาประสิทธิ์
๓. เพลงตระเชิญ
๔. เพลงตระนารายณ์บรรทมสินธุ์
๕. เพลงตระประคนธรรพ
๖. เพลงพราหมณ์เข้า
๗. เพลงพราหมณ์ออก
๘. เพลงดำเนินพราหมณ์
๙. เพลงเสมอสามลา
๑๐. เพลงเสมอเกร
๑๑. เพลงเสมอเข้าที่
๑๒. เพลงเสมอมาร
๑๓. เพลงเสมอผี
๑๔. เพลงนั่งกิน
๑๕. เพลงเซ่นเหล้า

แล้วจึงครอบประสิทธิ์เพลงองค์พระพิราพเต็มองค์ ซึ่งนิยมทำกันในพิธีไหว้ครู ที่มีเครื่องบูชากระยาบวชสังเวย เต็มรูปแบบตามขนบของการจัดพิธี ผู้เข้ารับการครอบประสิทธิ์ต้องจัดเตรียมเครื่องบูชากำหนดขันน้ำพานรองลงหินขนาด ๔ นิ้ว ดอกไม้ ธูป เทียน ผ้าขาวเช็ดหน้า เงินกำหนดตามครูผู้ประสิทธิ์ท่านกำหนด และต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อย นำขันกำหนดเข้ามามอบให้ครูผู้ประกอบพิธี ดำเนินตามขั้นตอน ให้โอวาทในการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสม แล้วครูจับมือให้ศิษย์ตีทำนองขึ้นต้นเพลงองค์พระพิราพเต็มองค์ ๓ ครั้ง ดังนี้

ในบางโอกาส ครูผู้ประกอบพิธีอาจจะต่อเพลงในส่วนของคุณท์ ให้ในพิธีไหว้ครู ซึ่งมีทำนองดังนี้

เพลงองค์พระพิราพ

ฆ้องวงใหญ่

6

11

16

21

26

31

36

41

46

หรือมอบหมายให้ผู้ที่มีอาวุโส มีคุณวุฒิในสายปี่พาทย์เป็นผู้ถ่ายทอดให้ และมักจะกระทำในวันพฤหัสบดี
ซึ่งเมื่อจบแล้วจึงนำเพลงเสียนและเพลงรอนมาเรียบเรียงร้อยเข้าด้วยกัน ประกอบขึ้นเป็นเพลงองค์พระพิราพ
เต็มองค์ ซึ่ง เดชา ศรีคงเมือง ได้บันทึกทำนองเพลงด้วยระบบโน้ตสากลในรูปแบบ Transcription ไว้ดังนี้

Ong Phra Phirap

องค์พระพิราพ

Rua (Sian), Ong(samer 16 mai la), Rua Sian, Ronphirap, Prathom-la, Rua

Traditional

Part 1 (Non-metre)

Part 2 (Non-metre)

Decha Srikongmuang

Phitsanulok

Dave

พิษณุโลก

rit..

(Non-metre)

Dave

MUSICJOURNAL

Part 4 (Non-metre)

Handwritten purple text: ศรีคงเมือง, เดชา

Repeat Part 4 [2. (Closing)]

Decha Srikongmuang

(ที่มา: เดชา ศรีคงเมือง, ๒๕๖๒)

ในปัจจุบันมีผู้ที่คงแก่เรียนเชี่ยวชาญในด้านเพลงการจำพวกเพลงหน้าพาทย์ นำเพลงหน้าพาทย์เข้าทำประกอบพิธีไหว้ครูขึ้นอีกจำนวนมาก ผู้ที่ไม่เรียนรู้ควรได้ศึกษาหาทางเพลงเหล่านั้นสำหรับทำประกอบตามแต่ผู้ประกอบพิธี ซึ่งมีเพลงหน้าพาทย์ต่าง ๆ ดังนี้

๑. เพลงตระพระอิศวร
๒. เพลงตระนารายณ์เต็มองค์
๓. เพลงตระพระพรหม
๔. เพลงตระพระอุมา
๕. เพลงตระพระลักษมี
๖. เพลงตระพระสุรัสวดี
๗. เพลงตระพระพิฆเนศ
๘. เพลงตระพระพิฆเนศประทานพร
๙. เพลงตระประทานพร
๑๐. เพลงตระพระศิวประทานพร
๑๑. เพลงตระฤกษ์ไล่โกฏิ
๑๒. เพลงตระกริ่ง
๑๓. เพลงตระเชิญเหนือ เชิญใต้
๑๔. เพลงตระพระขันธกุมาร
๑๕. เพลงตระมงคลจักรวาล
๑๖. เพลงเสมอพราหมณ์
๑๗. เพลงเสมอ ๑๕ ไม้ม
๑๘. เพลงเสมอเข้าเฝ้า
๑๙. เพลงเสมอฤชือาคมอุดมโชค

ฯลฯ

ผู้ที่เรียนรู้สายปี่พาทย์ที่เข้าเส้นทางทำเพลงประกอบพิธีกรรมไหว้ครูดุริยางค์ไทย ไหว้ครูโยนละคร ได้สมบูรณ์แบบและเต็มรูปแบบในโลกกว้างทางดนตรีได้แล้วนั้น จักเป็นผู้ที่จัดอยู่ในสถานะคงแก่เรียน มีหลักวิชาการในตัวตน สั่งสมองค์ความรู้ได้สมบูรณ์ ที่สำคัญอุดมด้วยความสริมงคลในตน ดังนี้แล้ว

อ้างอิง

- เดชน์ คงอิม. (๒๕๔๕). เพลงหน้าพาทย์ไหว้ครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- เดชน์ คงอิม. (๒๕๔๖). พิธีไหว้ครูดนตรีไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ธำณู คงอิม. (๒๕๓๙). วิเคราะห์หน้าทับตะโพนและกลองทัดของเพลงชุดโหมโรงเย็น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Srikongmuang, D. (2019). *Character and Expressivity in the sacred naphat of Thailand*. Doctoral dissertation, University of York.

“

การทำงานของ Show Director
ปัญหาที่เจอจริง อันดับแรกคือศิลปิน
อารมณ์ศิลปินจะควบคุมยาก นิด ๆ
หน่อย ๆ เข้าใจได้ ”

อาร์ต

จักรพงษ์ บุญเชิด

เรื่อง:
อรรถวิทย์ สิริรักษ์ (Attawit Sittirak)
เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาดและประชาสัมพันธ์
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สำหรับ Interview ในครั้งนี้ เรา
มาทำความรู้จักกับอาชีพที่คนทั่วไปไม่
ได้รู้จักกันแพร่หลายในอุตสาหกรรม
ดนตรี อย่าง Show Director ว่า
มีหน้าที่อะไรบ้างสำหรับงานอีเวนต์
หรือคอนเสิร์ตต่าง ๆ วันนี้เราไปพุด
คุยกับ พี่อาร์ต จักรพงษ์ บุญเชิด
ผู้อยู่เบื้องหลังงานอย่าง นิ่งเล,
Harmony of Hearts, โคโรดคูล
แฟนคอน, White Party และอื่น ๆ
อีกมากมาย

สวัสดีครับ ผมอาร์ต จักรพงษ์
บุญเชิด ตอนนี้หลัก ๆ เป็นอาจารย์
พิเศษที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ และเป็น

Show Director ในงานคอนเสิร์ต
ต่าง ๆ รับทำจบครบวงจรครับ

**เราเริ่มจากการทำความรู้จักตำแหน่ง
Show Director ว่าต้องทำอะไรบ้าง**

ขอขยายความจากตรงนี้ก่อน
เราใช้คำนี้กันที่ต่างประเทศ เพราะ
ต่างประเทศเป็นต้นแบบการทำงาน
ของเราในปัจจุบัน โดยลักษณะของ
Show Director ก็คือผู้ที่ออกแบบ
โชว์ กำหนดคุณภาพของโชว์ คิด
ทุกอย่าง ในส่วนสำคัญต่าง ๆ และ
สามารถที่จะไปรันคิวในคอนเสิร์ตได้
แต่ในบางกรณี ในบางงานที่ Show
Director ไม่สามารถรันได้ มันก็

จะมีตำแหน่ง Show Caller ขึ้นมา เพื่อ support การทำงานของ Show Director ตำแหน่งนี้จริง ๆ แล้วคือหน้าที่ที่พี่เลย ต้องเรียกว่า Show Caller

Show Caller

ใช่ ต้องเรียกว่า Show Caller เพราะว่าเราทำงานร่วมกับ Show Director ที่เป็นคนออกแบบการทำงานทั้งหมด เรื่องรูปแบบของโชว์ต่าง ๆ เสียงแสงสีที่เราเห็นประทับใจในคอนเสิร์ตนั้นะ พุดง่าย ๆ คือเป็นผู้ที่กำกับคิวโชว์ทั้งหมด เรียกคิว ประสานงานคิวทั้งหมดควบคุมคุณภาพให้ได้ตามที่ Show Director ต้องการ เพราะบางที Show Director ไม่สามารถมาคอลลีวเหมือนเราได้ มันมีเรื่องต่าง ๆ มากมาย ซับซ้อนไปหมด ก็เลยมี

ตำแหน่งที่มา support เขาเรียกว่า Show Caller

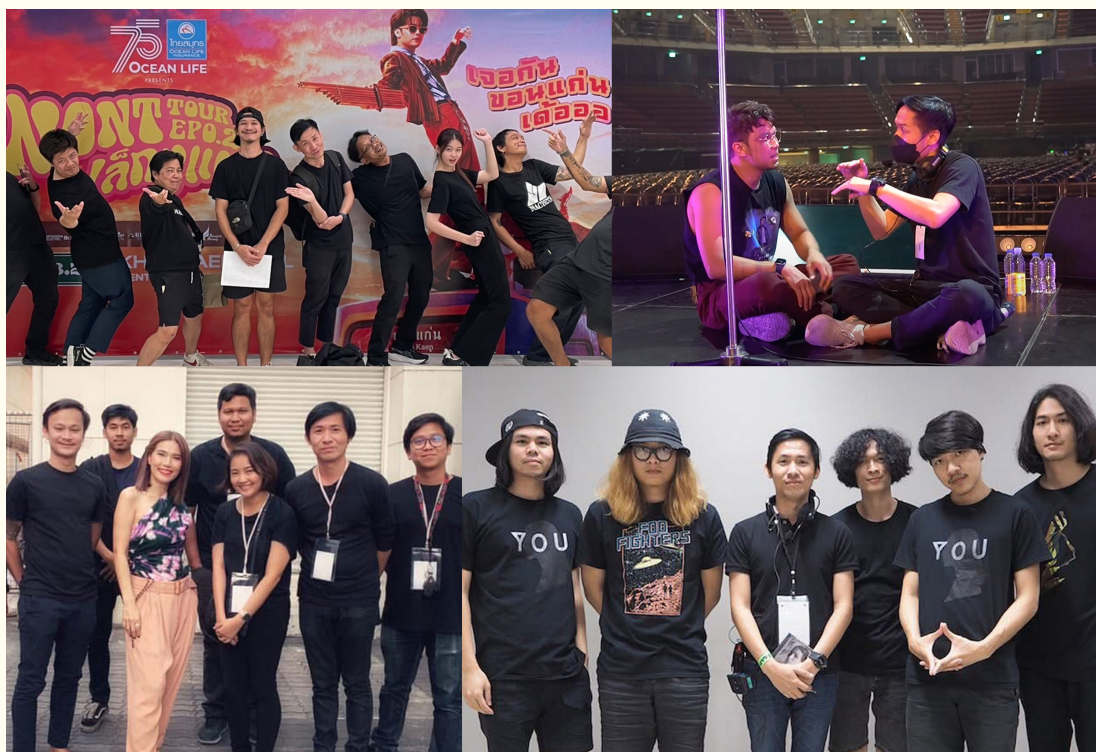
ในต่างประเทศ Show Director กับ Show Caller มีหน้าที่แตกต่างกันมากน้อยแค่ไหน

แตกต่างเรื่องเดียว คือ Show Caller ไม่ต้องคิด scene โชว์ ไม่ต้องออกแบบโชว์ แคร์บ์โจทย์จากสิ่งที่เป็น production schedule แล้วเราจะทำตามนั้น เราเป็นคนกำหนดรูปแบบในการทำงาน ณ ไซต์งาน แล้วเราก็กทำตามแบบนั้นให้ได้ ซ้อมให้ได้ ทำให้ได้ เรียกคิวทุกอย่างให้เป๊ะตามนั้นให้ได้ บริหารจัดการในสิ่งที่ Show Director กำหนดมา

Event & Concert

ต้องแยกอย่างนี้ก่อนนะ อีเวนต์ คือกิจกรรมใช้ไหมครับ อีเวนต์

คอนเสิร์ตก็คือคอนเสิร์ตนั่นแหละ พอเป็นอีเวนต์ที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ก็จะเป็นอีก ๑ กิจกรรม แต่ว่าแกนของการทำงานจะเหมือนกัน ก็คือจะต้องกำหนดเรื่องรูปแบบของโชว์ รูปแบบของอะไรต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามโจทย์ที่เราได้รับมา แล้วเราก็ไปรันคิวให้ได้ตามนั้นขึ้นมา แทบไม่ต่างกัน แต่ว่าคอนเสิร์ตจะมีความซับซ้อนมากกว่าอีเวนต์ บางชิ้นของอีเวนต์อาจจะมีความซับซ้อนแค่ช่วงไม่กี่วินาที แต่คอนเสิร์ต ความที่มันจะต้องสร้าง experience ให้ผู้เข้าชม มันจะต้องเป็นสิ่งที่ค่อนข้างต่อเนื่องประทับใจ เพื่อที่จะดึงดูดอารมณ์ของทุกคนให้เข้าไปสู่สิ่งนั้น แต่อีเวนต์ที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือเปิดตัวสินค้า ก็จะเน้นแค่ผลิตภัณฑ์ แล้วหลังจากนั้นก็จะ เป็นกิจกรรมอื่น ๆ ออกมาสัมภาษณ์ พุดคุย ถ่ายรูป แต่

การทำงาน

ตัวอย่างผลงานที่อยู่เบื้องหลัง

คอนเสิร์ตมันเหมือนเราดูภาพยนตร์
โรงใหญ่ ๆ แล้วต้องทำให้ต่อเนื่องเลย
ก็จะมีคามตื่นตาตื่นใจในเรื่องของ
แสง สี เสียง แต่อีเวนต์มันจะจบ
ในเวลาของมัน เหมือนพวกเปิดตัว
รถ ก็จะวูบวาบหรือหาในช่วงเวลา
หนึ่ง เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นถึงผลิตภัณฑ์
นั้น ๆ แม้ว่าจะมีพีริเซนเตอร์ นัก
แสดง ศิลปิน ดารา ก็ต้องทำให้
ผลิตภัณฑ์เด่นเป็นตัวแรก ที่เหลือ
ก็จะเป็น ambient ที่คอยทำให้องค์
ประกอบเหล่านั้นแข็งแรง เป็นภาพ
ที่ใหญ่ขึ้น แต่คอนเสิร์ตมันต้องดึง
ระยะให้ได้ตลอดทั้งโชว์

หรือเพื่อช่วยให้ผลิตภัณฑ์ดูดีขึ้น

ใช่ครับ พุดง่าย ๆ ต้องสอดคล้อง
กัน แต่มันอยู่ที่โจทย์ โจทย์ต้องการ
อะไรบ้าง เราก็จะต้องทำสิ่งนั้นให้
ชัดเจน หลัก ๆ ก็คือในเรื่องของวิธี
คิด reference แล้วก็การวางแผน

วิธีคิดของ Show Director เมื่อถูก มอบหมายงานงานหนึ่ง ไม่ว่าจะ คอนเสิร์ต อีเวนต์ มีวิธีเริ่มหรือวิธีคิด ในการทำงานอย่างไร

เรื่องแรกคือโจทย์ โจทย์เราทำ

เรื่องอะไรก่อนเรื่องแรก สมมุติว่าถ้า
ลูกค้าอยากทำเฟสติวัลที่ไม่เคยมีใน
ประเทศไทยมาก่อน แล้วแบบไหนที่
ไม่เคยมีในประเทศไทย เราต้องไป
research แล้วหาความแตกต่าง
ของมัน คือในเฟสติวัลบ้านเราจะ
เป็นเรื่องของ ambient อารมณ์
landscape ต่าง ๆ ที่จะต้องดึงดูด
ให้คนมาทำกิจกรรมอื่นด้วยนอก
เหนือจากการฟังเพลงครับ อาจจะ
มีเรื่องของ innovation อื่น ๆ เข้า
มา เพราะเดี๋ยวนี้สมัยนี้ต้องมีอะไรที่
ดึงดูด มันต้อง wow! พุดง่าย ๆ คือ
พอเราจับโจทย์มาเสร็จ เราก็จะคิด
ว่า คอนเสิร์ตนี้จะต้องเป็นยังไงบ้าง
สมมุติพูดกันในเรื่องของ circus ซึ่ง
เป็นวัฒนธรรมของทางฝั่งยุโรป เป็น
แบบละครสัตว์ เราไม่ต้องเอาละคร
สัตว์จริงมาก็ได้ แค่อำ mood and
tone มา ฉะนั้นในประเทศไทยมีใคร
ที่แสดงได้แบบมีสีสันมาก ๆ ฉูดฉาด
มาก ๆ สมมุติถ้าให้พี้นึกเร็ว ๆ ก็น่า
จะเป็นวง Paradox ที่จะมีการละเล่น
เหมือนการแสดงโชว์ของ แบบสนุก ๆ
มันมีในตัวของเขา extra ของเขา ตัว
เพลงด้วยอะไรอย่างนี้ มันน่าจะแบบ
mood and tone เข้ากันได้ แล้วมี

ใครอีกล่ะ ที่จะนึกถึงได้อีก เราก็ค่อย
เอาทุก ๆ อย่างมาวาง วาง เสร็จ
แล้วเราก็ขึ้นโครงเป็น structure
เป็นกราฟแรก แล้วเราก็มาได้ดูว่า
ควรจะมีอะไรเพิ่มเติมบ้าง อะไรที่
เป็นองค์ประกอบของงานเฟสติวัล
ในระดับแบบนี้ แบบที่ลูกค้าให้โจทย์
มา ควรจะมีเรื่องอะไรบ้าง มีสวน
สนุกไหม มีโซนของ activity ที่มี
สปอนเซอร์ด้วยไหม แต่ว่าต้องคุม
mood and tone ดี ๆ ให้มันเป็น
เรื่องเดียวกัน

ถ้าเราคิดโชว์เสร็จ แล้วไม่ได้คิดศิลปิน ตาม concept มีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร เวลาขายลูกค้าไปแล้ว ต้องดูศิลปิน ก่อนหรือไม่

คือจริง ๆ แล้ว เวลาเราคิด
งาน เราจะมี scope ของเวลาอยู่
สมมุติว่าเราอาจจะคิดงานปีนี้ แล้ว
ทำปีหน้า พี่เชื่อว่าเราสามารถที่จะ
เอาศิลปินตัวต้นแบบของเราที่อยู่ใน
โครงสร้างในการคิดงานของเราเข้า
มาได้ โดยที่ในกระบวนการทั้งหมด
นี้ กว่าจะริเริ่มจริง ๆ มันอาจจะใช้
เวลา ๖ ถึง ๘ หรือ ๑๒ เดือนเลย
ด้วยซ้ำ กว่าจะมาเป็นรูปเป็นร่าง เรา

รู้สึกว่าการยังมี timing อยู่ เพราะ ว่าถ้าจัดเฟสติวัลมันใช้เงินเยอะนะ มันใช้เงินในการลงทุนเยอะ เราต้อง คิดให้ครอบคลุมและครบถ้วน และ ก็ต้องคุ้มค่าที่สุด เพื่อที่เวลาเราเปิด ตัวมาครั้งแรก ทุกคนจะได้จำว่ามัน เป็นงานแบบไหน ประทับใจอย่างไร บ้าง มันจะได้จัดเป็นครั้งต่อ ๆ ไป ได้ คือการวางแผนทั้งหมดมันต้องใช้ เวลาเป็นปี แต่ถ้าเราคิดแล้วมัน ได้ขึ้นมา เราว่าคุ้มค่า คือเรื่องคิว เราไม่ติดเลย ถ้ากระบวนการผ่าน ไปได้สัก ๖๐-๗๐ เปอร์เซนต์ มัน น่าจะรู้แล้วว่าทำได้หรืออะไรไม่ได้

Show Director ต้องเป็นคนบริหาร จัดการอารมณ์ของทุก ๆ ตำแหน่งด้วย

โดยพื้นฐานของการแสดง คอนเสิร์ตหรือกิจกรรมอะไรที่เกี่ยวข้อง กับการแสดง มันคืองานเอนเตอร์เทน ถ้าเราคนทำงานไม่สนุก แล้วคอนเสิร์ต หรือกิจกรรมมันจะสนุกได้ยังไง คน ดูจะรู้สึกถึง inner ไม่ได้

การทำงานในสภาวะแบบนั้น ณ ไซตงาน ทุกคนมีสภาพความกดดันกัน หมด ตรงนั้นจะเสร็จหรือเปล่า ตรง นั้นทันไหม ตรงนั้นก็ต้องรอ เหมือนรีบ ทุก ๆ อย่าง แต่ว่าเราต้องเป็นคนที่ ประเมินและคาดการณ์ให้ได้ว่าสิ่งที่ เราต้องการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ แล้วแต่ คิดว่ามันใช้เวลาเท่าไร แล้ว คนคนนั้นคิดว่าจะทำเสร็จได้อย่างไร คือเราต้องเป็นคนดูอารมณ์คน พุด ง่าย ๆ คือทำอย่างไรก็ได้ให้เขาเป็น พวกเดียวกันกับเรา เป็นเพื่อน เป็น พี่ เป็นน้องเรา ทำงานกันด้วยความ สบายใจ ไม่เป็นไร ฉันทรอได้ ใช้เวลา เท่าไร โอเคตรงนั้นรอแป๊บนึง ข้าง บนต้องทำอะไร อันนี้ทำไปก่อน ตรง นี้อีก ๑๐ นาทีเสร็จครับ เดี่ยวแจ้ง กลับ คอนเฟิร์ม พร้อมแล้วก็ข้าม ไปด้วยกัน ทุกคนต้องการเวลาใน การเตรียมพร้อม ในการทำงานต่าง ๆ

เพราะว่ามันมีความซับซ้อนในเรื่อง ของการทำงานอยู่แล้ว ถูกไหม ที่นี้ ความซับซ้อนของอารมณ์ บางที ทะเลาะกับแฟนมา นี่ข้าวก็ยังไม่ ได้ กิน เพิ่งไปโรงพยาบาลมา ทุกคนมี เรื่องอะไรพวกนี้อยู่ แต่จะเอาเรื่อง พวกนี้มาบอกในที่ทำงานไม่ได้ แต่ ว่าเราเป็นคนสังเกตอาการคน พุด ง่าย ๆ คือเราจับปฏิกิริยาคนทั้งหมด เราก็จะรู้ว่าไม่ทันใช้ไหม สมมุติเรา กระชิบ ไม่ทันใช้ไหม โอเค เดี่ยวพี่ ช่วยใช้เวลาเท่าไร เดี่ยวพี่ตั้งตรงโน้น ไวให้ ตรงโน้นเขาโอเคอยู่ เขารอได้ อะไรอย่างนี้ คือเรามีหน้าที่บริหาร จัดการและสื่อสารให้ทุกอย่างเป็น ไปอย่างราบเรียบ เรียบร้อย เรื่อง นี้แหละเราต้องดูคนทำงานเป็นหลัก เพราะว่าหลัก ๆ ของการทำงาน Show Director เวลา onsite มัน คือบริหารคน บริหารเวลา

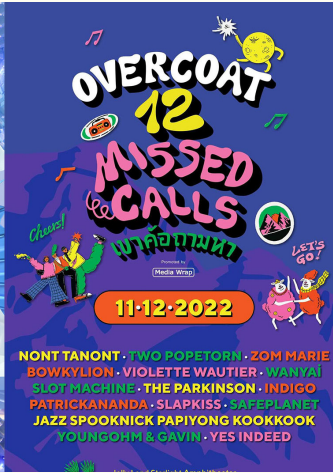
ปัญหาที่เจอในการทำงาน

การทำงานของ Show Director ปัญหาที่เจอจริง อันดับแรกคือศิลปิน อารมณ์ศิลปินจะควบคุมยาก นิด ๆ หน่อย ๆ เข้าใจได้ แต่เรามีวิธีเจรจา สื่อสาร เราจะรู้จังหวะว่าเวลาไหน ต้องเข้าไปคุย และต้องคุยแบบไหน อันนี้คือเรื่องแรก เรื่องที่สองคือเรื่อง ของคิวต่าง ๆ นานา อันนี้ต้องบอก เลย ถ้าคิวไหนไม่ได้ซ้อมนะ เตรียม ใจไว้เลย ว่ามันจะไม่ได้เป็นไปตามนั้น

๕๐-๕๐ มีพิง กับ บี

ถูกต้อง แต่ถ้าเรามีเวลาในการ บริหารจัดการทั้งหมด คิวทุกคิวจะ ต้องซ้อม เพราะเราต้องการให้ทีม งานเห็นภาพเดียวกัน แล้วไปด้วย กันพร้อมกันกับเรา เรื่องต่อมาคือ สภาพดินฟ้าอากาศ สภาพการ จราจร อันนี้ก็มีผล แต่ที่เจอบ่อยถ้า หนักสุดมันจะเป็นเรื่องของคนกับ สภาพอากาศ อย่างงานล่าสุดที่ทำ

มานี้ครับ ก็คือพวงแรกเริ่มเล่น ฝนตก ต้องเบรกรการแสดง วงแรก ก็โชว์ไม่จบด้วย ต้องเบรกรการแสดง ไป ๑ ชั่วโมงครึ่ง คือประมาณ ๔๐ นาที ในโจทย์ของพีคือ ทำอย่างไร ก็ได้ให้ทุกอย่างเลิเกติ ๓ ครั้ง แล้ว แต่ละวงของศิลปินโชว์ ๔๕ นาที ๓๐ นาที ๑๕ นาที แล้วมันจะมี รอยต่อต่าง ๆ เราต้องรวบทุกสิ่ง ทุกอย่างและประสานงานทั้งหมด เพื่อให้ได้มาซึ่งดี ๓ ครั้ง คือฝนตก ชั่วโมงครึ่ง เฟสติวัลจริง ๆ พอมัน เลิเกติครึ่งชั่วโมงก็ยากแล้ว เพราะทุก คนจัดเซตลิสต์ในการโชว์ทั้งหมดมา เต็มมาก เราก็ต้องมีทั้งจิตวิทยาและ วาทศิลป์ในการเข้าไปสื่อสาร เจรจา ว่าตอนนี้เกิดอะไรขึ้น เพื่อที่เราจะได้ ทำงานร่วมกับเขาได้อย่างสบายใจ บางทีเราอาจจะขอประมาณนี้ ขอให้ เขาเล่น ๓๐ นาที บางทีเขาบอกว่า ๓๐ นาทีไม่ได้อะไร ด้วยความเป็น ศิลปินเขาอยากเอนเตอร์เทนคนดู เขา แฟนคลับเขา เขาบอก ๓๕ โหว ใหม เราก็บอกได้ครับ จบ เห็นไหม มันต้องมีทางออก ตรงกลาง ที่นี้ก็ จะเป็นหน้าที่ของทีมทำงานทั้งหมด ว่า เราได้เวลาทั้งหมดมาแล้ว ตรง โหนดบางที่มันลุดได้อีก เพื่อให้จบทัน เวลาที่กำหนด หลัก ๆ เป็นเรื่อง ของสภาวะแวดล้อม อากาศ กับคน บางทีศิลปินมาสาย อีก ๑๕ นาที จะต้องขึ้นโชว์แล้ว วงมาครบแล้ว แต่ศิลปินห่างจากงานอยู่ ๕ กิโลเมตร มี ปัญหารถติด เข้าไม่ได้ พี่ก็ต้องถาม ว่า แล้ววงต่อไปมาครบหรือยัง ครบ แล้วใช้ไหม แล้วตอนนี้ถ้ามา ใช้เวลา กี่นาที น่าจะอีกประมาณ ๒๐ นาที ไม่ทัน จั๊นเอววงตรงนี้ขึ้นเลย สลับ ไลน์อัฟ แล้วก็แจ้งลูกค้า แจ้งลูกค้า ให้ไปประกาศในเฟซบุ๊กว่าเกิดอะไร ขึ้น แค่นี้เอง แล้วพอเข้ามาถึง เรา ก็แค่ให้เขาขึ้นเล่นตามโชว์ แค่นี้เลย

ตัวอย่างผลงานที่อยู่เบื้องหลัง

การทำงานกับศิลปินระดับโลก มี การเตรียมงานอย่างไร

คล้าย ๆ กันครับ เพียงแต่ว่า บางทีเราอาจจะไม่ได้คุยตรงกับทาง ทีมผู้จัดเขา เราคุยผ่านเอเจนซี เรา ก็จะทำงานโดยวิธีการคล้ายกัน ทาง นั้นส่ง requirements อะไรมา เรา ก็แค่ action เมื่อได้รับการ confirm แล้ว เรามีหน้าที่รอที่ไชด์งานเขา มาถึงตรงเวลา ได้เวลาซ้อม ซ้อม เสร็จเราส่งกลับ ถึงเวลาโชว์เขาก็ จะมาตรงเหมือนกัน แล้วเขาจะซ้อม ตามที่ได้มา sound check กับเรา ซ้อมกับเราแล้ว แทบไม่มีอะไรเลย หลัก ๆ คือ เรื่องระหว่างทาง pre-production นะครับ เจรจา สื่อสาร ให้จบ แล้วก็เอา paper เป็นตัวนำ ทำงาน มีแค่นี้เลย

requirements ที่ฟิอาร์ตเคยเล่าให้
ผมฟังว่า requirements ถึงขนาด
ที่นำปลาในท้องพักต้องเป็นยี่ห้อนี้
เท่านั้น นี่คือศิลปินระดับโลก คือปกติ
requirements ivaเป็นประมาณนั้น

ใช่ ๆ เขาจะมี เขาจะแยกเป็น Artist Rider กับ Brand Rider ก็จะเป็นเกี่ยวกับพวก Backline, Technical Rider ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ

อุปกรณ์การแสดงของเขา เครื่องดนตรี Artist Rider ก็จะเป็นเรื่องของ การขอมิตรรับ-ส่ง ขอโรงแรม หาดดาว ขอเป็นห้อง Suite บนห้องนอนจะต้องเป็นผ้าเช็ดตัวสีนี้เท่านั้น ต้องเป็นน้ำนี้เท่านั้น ที่ไชด์งานขอห้องแยกเดี่ยว ดิดแอร์ ในห้องต้องมี ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ อะไรบ้าง เขาเรียก Artist Requirements ซึ่งเป็นเรื่องปกติอยู่แล้วในระดับโลก เป็นมาตรฐาน เพราะว่าศิลปินบางคน เขาดูแลตัวเอง เขาอาจจะชอบน้ำแบบนี้ เขาอาจจะกินผลไม้เป็นแค่นี้ อาจจะกินของอย่างอื่นไม่ได้ มันจะแพ้อะไรอย่างนี้ เป็นเรื่องของความสบายใจและความปลอดภัยครับ

มีถึงขนาดแบบว่ารถรับ-ส่งต้องเป็น Mercedes-Benz E Class ยี่ห้อนี้

ไม่ถึงขนาดนั้น เพียงแต่ว่าเราแค่ดูสเปกให้ใกล้เคียงกับสิ่งที่เขา requirements มา เช่น เขาอาจจะขอรถ Van สมมุติเขาเป็นศิลปินระดับโลกหน่อย เป็น World Class หน่อย Alphard ก็ได้ เป็นรถ Van VIP พวกนี้ได้หมดเลย เขาไม่ได้ติด แต่เขาอาจจะขอรถบอดีการ์ดคันหนึ่งตามเขา ขอบอดีการ์ดส่วนตัว

เขาก็จะมี requirements มา เราก็มีหน้าที่หา แล้วก็ส่งโปรไฟล์แต่ละส่วนไปให้เขาคัดเลือกครับ

ถ้าอยากทำคอนเสิร์ตต้องเริ่มจากอะไรบ้าง

หนึ่งเลยนะ คุณต้องเข้าใจก่อนว่าการจัดอีเวนต์คอนเสิร์ต สำหรับธุรกิจ สำหรับการขายบัตร หรือสำหรับอะไรก็แล้วแต่เนะ มันต้องมี ๑. เรื่องของ creative เรื่องของทีมทำงาน การบริหารจัดการ เรื่องของงบประมาณอะไรต่าง ๆ เพื่อให้มันตอบโจทย์เราได้มากที่สุด ให้มันเหมาะสมกับสิ่งที่เราคิด สิ่งที่เราทำมากที่สุด ๒. คุณต้องมี direction หรือทิศทางที่ชัดเจน เพราะว่าถ้าเราไม่กำหนดกรอบทิศทางในการทำงาน ถ้ามันสะเปะสะปะ ทีมอื่นจะมาทำงานกับเราด้วยยาก เพราะว่าใน ๑ คอนเสิร์ตนี้ เราไม่สามารถทำเองได้ทุกอย่าง เราไม่สามารถคิดเองได้ทุกอย่าง มันถึงต้องมีอาชีพนั้น อาชีพนี้ ที่เข้ามาประกอบเพื่อสร้างเป็นทีมงานทั้งหมดขึ้นมา ซึ่งพอมันเป็นเรื่องของการทำงานร่วมกัน มันจะต้องเข้าใจ nature ของแต่ละอาชีพ แล้วต้องเข้าใจว่าคุณ

จะเลือกใครมาทำงาน เหมาะสมกับงานประเภทนั้น ๆ ไหม สมมุติว่า creative คนนี้ คิดงานเก่งมากเลย คุณเอามาแล้ว เขาตอบโจทย์คุณหรือเปล่า ทั้งในเรื่องของวิธีการทำงานกับงบประมาณที่คุณต้องจ่าย คือคุณต้องรับฟังจริง ๆ แล้วก็เข้าใจ fact ที่มันเกิดขึ้น และแก้ปัญหาด้วยหลัก ๆ คืออย่างที่พี่บอก บริหารเรื่องคล้าย ๆ กัน มันเป็นแก่นของการทำงานของฝ่ายบริหารอยู่แล้ว เป็นเรื่องการบริหารคน บริหารเวลา และบริหารงบประมาณ

ตลอด ๒๕ ปีในการทำงาน วันนี้เข้ามาเป็นอาจารย์พิเศษที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหิดล ได้สอนวิชาอะไร

สอนวิชา Stage Music Production ก็คือการผลิตงานคอนเสิร์ตสำหรับบนเวทีระดับ beginning พื้นฐาน ให้น้องปี ๑ ได้เข้าใจในวิธีคิด วิธีการทำ หลักการทั้งหมด การที่จะต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ในฐานะที่เราเป็นทีมงานด้วย และในฐานะที่เป็นอนาคตเขาจะเป็นศิลปิน เป็นนักดนตรี หรือผู้จัดคอนเสิร์ตด้วย ก็คือการเรียนรู้ overall ในการทำงานคอนเสิร์ตประกอบด้วยองค์ประกอบอะไรบ้าง ไม่ว่าจะเป็นทักษะในเรื่องของการทำงานบนเวที ทักษะในวิธีการบริหาร การจัดการ และการสื่อสารทักษะในเรื่องของ vision ในการมองทักษะในเรื่องการแสดงก็ยิ่งแอบ ๆ สอนไปนิดหน่อยด้วย

นักศึกษาจะได้ทำอะไรบ้าง ในวิชา Stage Music Production

เริ่มตั้งแต่การ set up เวที wiring สายสัญญาณทั้งหมด เสริมปู soundcheck แล้วก็เตรียมโชว์ในการแสดงโชว์เขาจะ mockup เป็นทีมของเขาเอง ในห้องของเขา ฝั่ง

หนึ่งเป็นศิลปิน อีกฝั่งหนึ่งเป็นทีมงาน เราจะสร้างตัวละครก่อนการเริ่มเรียนอยู่แล้ว ทุกอย่างมีตัวละครหมด และก็เขาจะได้ทำเอกสาร อย่างเช่น ชาร์แนลลิสต์ ตารางการทำงาน คิวต่าง ๆ เพื่อให้เราตรวจ แล้วเราก็เป็นคนดูองค์ประกอบ เป็นที่ปรึกษาให้นักศึกษา ถ้าดูแล้วไม่รอด เราก็จะบอกให้คำปรึกษาเลย ขอตัดอันนี้ออก ไปเติมตรงนี้แทน เพื่อให้เขาทำงานได้ถูกต้อง หลัก ๆ ของพี่ พี่ต้องการให้เขาทำงานได้ครบถ้วน คิดให้ครบ แล้วทำให้ถูก

นักศึกษาที่ได้เรียนคลาสนี้ น่าจะมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้นด้วย

อันนี้ตอบไม่ได้ แต่ที่เข้าใจคือทุกคนจะมีทักษะเป็นวิธีคิดเพิ่ม วิธีการคิดถึงงาน คิดถึงคนอื่น คิดถึงการวางแผน เพราะงานพวกนี้มันเป็น step เป็น logic จะก้าวกระโดดไม่ได้ เพราะถ้าก้าวกระโดดปุ๊บ มันจะขาดองค์ประกอบอะไรไปสักอย่าง แล้วต้องกลับมาแก้ ซึ่งจะเสียเวลา ต้อง step by step คือถ้าคุณจะทำเรื่องนี้ คุณต้องผ่านตรงนี้ก่อน แต่ในการเรียนนี้เป็นการเรียนแบบกว้าง ๆ ไม่ได้เรียนแบบเจาะจง แบบเป็น specialist ขนาดนั้น แต่พอเราเห็นภาพรวมทั้งหมด เราจะเข้าใจว่าในแต่ละองค์ประกอบที่อยู่ในเรื่องเรื่องนั้น เขาคิดและทำกันแบบไหน แล้วถ้าเราจะต้องทำ เราจะสื่อสารแบบไหนเพื่อให้ได้มา

ฝากอะไรถึงศิลปินในอนาคต ในการทำงานคอนเสิร์ต หรือฝากถึงน้อง ๆ ที่เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมนี้ไม่ว่าจะเป็นเบื้องหน้าหรือเบื้องหลัง

ขอพูดถึงเบื้องหลังก่อน ถ้าพูดถึงเบื้องหลัง อยากให้ทุกคนอดทน และเรียนรู้ เพราะว่าเทคโนโลยีมันเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ แล้วก็พยายาม

สื่อสาร นำเสนอให้เป็น ให้เข้าใจบางทีการทำงานมันไม่ต้องพูดกันเยอะ ต้องเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ต้องเข้าใจกัน ก็คืองานพวกนี้มันไม่สามารถทำคนเดียวได้ ต้องเชื่อมต่อไปด้วยกัน ทั้งระบบนะครับ ในส่วนของทีมงานก็ต้องอดทน เพราะว่าเป็นเบื้องหลังจริง ๆ มาก่อนกลับทีหลังมันเป็นเรื่องนั้นเสมอ และก็รักษาสภาพด้วย เพราะเป็นทีมงาน period มันลากยาวกว่า ส่วนศิลปินนะครับอยากให้ทำการบ้านเยอะ ๆ เวลามีโจทย์ที่ต้องทำงานร่วมกับทีมต่าง ๆ ก็คือเขาเป็นนักแสดง เขาเป็น performer ก็ให้เต็มที่เลย แต่อยากให้เห็นใจถึงวิธีการและกระบวนการในการทำงานร่วมกันด้วย ให้พูดคุยกัน มีเวลาสื่อสารกัน เพราะว่าเขาเป็น front man ก็จะเป็นอีกแบบหนึ่ง จะมีอารมณ์โน่นนั่นนั่น แต่ว่าพอเวลาทำงานด้วยกัน เราอยากให้เขาใช้เวลากับทีมงาน ถ้าเขาต้องการทำเรื่องสำคัญ เขาอาจจะต้องมีวิธีการเข้ามา มีการนำเสนอพูดคุย เพื่อให้เราเข้าใจและทำได้ถูกต้องในเวลาที่เขาสมควรจะเป็นครับ

พลังของคนตรี สู่ทางรอดชีวิตช่วงสงคราม (๒)

Natalia Karp “เมื่อโซแปงช่วยชีวิต”

เรื่อง:
กฤตยา เชื่อมวราศาสตร์ (Krittaya Chuamwarasart)
นักข่าวอิสระ

คุณเคยคิดไหมว่า... บทเพลงหนึ่ง
สามารถแยกชีวิตกับความตายได้?

สำหรับหลายคน เสียงเพลง
อาจเป็นแค่ความบันเทิง แต่สำหรับ
Natalia Karp หญิงสาวชาวโปแลนด์
แล้ว Nocturne in C sharp minor
ของโซแปง คือเส้นทาง ๆ ที่คั่นระหว่าง
ความเป็นกับความตาย เรื่องราว
ของเธอจะทำให้เราเข้าใจว่า บางที
ศิลปะไม่ได้เป็นแค่ความงดงาม แต่
กลับเป็นสิ่งที่กอบกู้ชีวิตมนุษย์คน
หนึ่งได้จริง ๆ

ดาวดวงใหม่จากคราคูฟ

ปี ค.ศ. ๑๙๑๑ ณ เมืองคราคูฟ
(Kraków) ที่งดงาม เด็กหญิงตัว
น้อยชื่อ **Natalia Weissman** เกิด
มาในครอบครัวของนักอุตสาหกรรม
ที่ร่ำรวย เสียงเพลงโอเปร่าของแม่
ดังก้องไปทั่วบ้าน และเด็กหญิงตัว
น้อยเริ่มต้นด้วยการเล่นเพลงแบบ
ครูปักหลักจำ

แต่พรสวรรค์ของ Natalia นั้น
ไม่ธรรมดาเลย! เมื่ออายุเพียง ๔
ขวบ เธอขึ้นคอนเสิร์ตแสดงเปียโน

ต่อสาธารณชนครั้งแรก ลองคิดว่าเด็ก
น้อยจะตื่นเต้นขนาดไหน และผู้ชม
จะตกตะลึงแค่ไหนกับฝีมือของเธอ

พออายุ ๑๓ ปี Natalia ตัดสิน
ใจอย่างเด็ดขาดว่าจะเป็นนักเปียโน
มืออาชีพ ความฝันของเธอไม่ใช่เรื่อง
เล็ก ๆ - เธอต้องการเป็นนักเปียโน
ระดับโลก!

แล้วโอกาสทองก็มาถึง ตอนอายุ
๑๘ ปี เธอได้เดินทางไปกรุงเบอร์ลิน
เพื่อเรียนกับ Artur Schnabel
นักเปียโนและนักประพันธ์เพลงชื่อ

ดัง (ใช่แล้ว ครุคนเดียวกับ Alice Herz-Sommer ที่เราเพิ่งรู้จักกัน!)

ณ เบอร์ลิน ชีวิตของเธอเหมือนเทพนิยาย การต่อต้านชาวยิวในเบอร์ลินยุคนั้นแทบไม่มีเลย เมื่อเทียบกับคราคูฟ เธอได้เรียนรู้และพัฒนาวิธีการเล่นกับ Georg Bertram และแล้ว... ความฝันก็เป็นจริง! เมื่ออายุ ๑๘ ปี เธอได้ขึ้นแสดง Piano Concerto No. 1 in E minor ของโชแปงร่วมกับวง Berlin Philharmonic วงออร์เคสตราระดับตำนาน!

คุณคิดว่าอนาคตของเธอจะรุ่งโรจน์ไปตลอดใช่ไหม? แต่ในหัวข้อนี้นักดนตรีบอกว่าชีวิตมักไม่เป็นไปตามที่เราคิดเสมอ...

เมื่อฝันต้องหยุด

ชีวิตของ Natalia เปลี่ยนไปตลอดกาลเมื่อแม่ของเธอเสียชีวิตในโรงพยาบาลเบอร์ลิน หัวใจของเธอแหลกสลาย แต่ความรับผิดชอบต่อครอบครัวทำให้เธอต้องกลับบ้านเพื่อดูแลน้อง ๆ

การดูแลครอบครัวหมายความว่าเธอไม่สามารถอุทิศเวลาให้กับการ

เล่นเปียโนได้เต็มที่ ความฝันที่เคยส่องแสงสว่างก็เริ่มมัวหม่นลง แต่เธอก็พยายามต่อสู้

ปี ค.ศ. ๑๙๓๓ เมื่ออายุได้ ๒๒ ปี เธอแต่งงานกับ Julius Hubler ทนายความหนุ่มที่เป็นทั้งนักเปียโนและนักวิจารณ์ดนตรี ชีวิตแต่งงานของเธอจะหวานแหวว มีคนที่เข้าใจในความรักของเธอต่อดนตรี

แต่แล้วสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็ปะทุขึ้น Julius สามีของเธอเข้าร่วมในกองทัพโปแลนด์ ก่อนจะเสียชีวิตในช่วงแรกของสงคราม Natalia กลายเป็นหม้ายสาวในวัยเพียง ๒๔ ปี พร้อมกับหัวใจที่ต้องแตกสลายอีกครั้ง

หนทางบรณ:

เมื่อนานาซีเข้ายึดครองคราคูฟ ชีวิตของชาวยิวเหมือนตกนรกทั้งเป็น เธอและ Helena น้องสาวที่เป็นนักบัลเลต์พยายามหลบหนีด้วยการใช้เอกสารปลอมในการเดินทาง แต่โชคร้ายเข้าตามติดพวกเธอ... พวกเธอถูกจับได้

ปลายทางคือค่ายกักกัน Plaszów ค่ายแรงงานที่มีชื่อเสียงในด้านความ

โหดร้าย อยู่ภายใต้การปกครองของ Amon Goeth ชายที่ฆ่าคนเหมือนของเล่น ที่หลายคนคงรู้จักเขาจากหนัง Schindler's List (1993)

วันที่ ๙ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๓ คือวันที่ Natalia จะไม่มีวันลืม เธอและ Helena เดินทางมาถึงค่าย ในใจทั้งคู่ก็รู้ว่า... นี่อาจเป็นจุดสิ้นสุดของชีวิต

ค้นวันเกิดที่เปลี่ยนทุกอย่าง

แต่บางครั้ง โชคชะตาก็ก่เล่นตลกอย่างที่ไม่ใครคาดคิด...

วันที่ Natalia มาถึง เป็นวันเกิดของ Amon Goeth และเขาต้องการความบันเทิงในงานปาร์ตี้ เมื่อได้ยินว่าหนึ่งในนักโทษที่เดินทางมาใหม่เป็นนักเปียโนจากโปแลนด์ เขาจึงสั่งให้เรียกตัวมา

ห้องโถงที่เต็มไปด้วยนาซีในเครื่องแบบ แยกคนสำคัญ และบรรยายกาศที่น่าสะพรึงกลัว Goeth เรียกเธอว่า "Sarah" (นาซีเรียกผู้หญิงยิวทุกคนว่า Sarah) และตะโกนว่า "เล่นตอนนี้!"

"ฉันไม่ได้เล่นดนตรีมาตั้งแต่ปี ๑๙๓๔ และนิ้วของฉันก็แข็ง" Natalia เล่าให้นักข่าวฟังในภายหลังด้วยเสียงที่ยังคงสั่นเครือ

เธอนั่งลงที่เปียโน หัวใจเต้นแรงจนเกือบจะระเบิด มือสั่นจนแทบจับโน้ตไม่ถูก แล้วเธอก็ตัดสินใจ... เลือกเพลง Nocturne in C sharp minor ของโชแปง (เพลงเดียวกันกับที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง The Pianist, 2002)

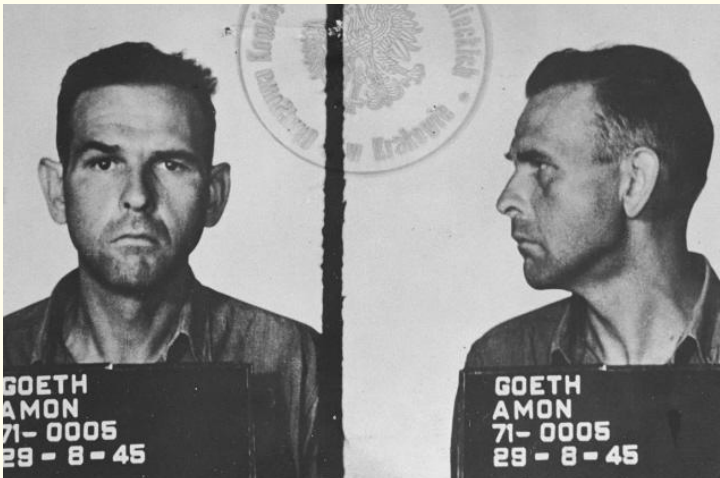
"เพราะฉันรู้สึกเศร้ามาก" เธอกล่าวเมื่อถูกถามว่าทำไมถึงเลือกเพลงนี้

และแล้ว... เหตุมหัศจรรย์ก็เกิดขึ้น

ขณะที่โน้ตเพลงพรุ้งพรูออกมาจากปลายนิ้ว เสียงเพลงอันเศร้า

Sukiennice จัตุรัสกลางเมืองคราคูฟอันสวยงามช่วงหลังสงคราม

Amon Goeth

โคกแต่งงดงามของโซแปงดั่งก้อนโป
ทั่วห้อง เสียงคุยกันเริ่มเจียบลง ทุก
คนหันมาฟัง แม้แต่ Goeth ผู้โหด
ร้ายก็หับตาลง...

มันเป็นช่วงที่ราวกับเวลาหยุดนิ่ง
เสียงเพลงกลายเป็นสะพานที่เชื่อม
ระหว่างความเป็นมนุษย์กับความ
ป่าเถื่อน เป็นเหมือนสิ่งย้ำเตือนถึง
ความดีงามที่มีอยู่บนโลก

เมื่อเธอเล่นจบ ความเจียบ
ปกคลุมไปทั่วห้อง แล้ว Goeth ก็
ลืมหูลืมตาขึ้นและประกาศด้วยเสียงที่
ตัวเองยังแปลกใจ...

“*Sie soll leben*” - “เธอจะ
มีชีวิตอยู่”

แต่ Natalia ผู้กล้าหาญกลับ
ตอบด้วยเสียงสั้น “ไม่ใช่ โดยไม่มี
น้องสาวของฉัน”

Goeth มองเธอนาน ราวกับ
กำลังต่อสู้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งในใจ แล้ว
เขาก็กล่าว “(น้องสาวของ) เธอก็
จะรอดเช่นกัน”

สิบเดือนแห่งความหวังและความกลัว

จากนั้น Natalia ก็กลายเป็น
นักเปียโนประจำค่าย เธอต้องเล่น
ให้ Goeth ฟังหลายครั้ง แม้ว่าหัวใจ
เธอจะรู้สึกขยี้ขยี้เขามาก

“ฉันรู้สึกเกลียดเขามาก เพราะ
เขาสวมเครื่องแบบสีขาวและราย
ล้อมไปด้วยผู้หญิงสวย” เธอเล่าใน
ภายหลัง แต่การเล่นเปียโนคือเส้น
ชีวิตของเธอและน้องสาว

ทั้งสองพี่น้องใช้เวลา ๑๐ เดือน
ในค่าย Płaszów แต่ละวันต่างก็เต็ม
ไปด้วยความไม่แน่นอน ความหวัง
และความสิ้นหวังผลัดกันมา

กระทั่งสิ่งที่พวกเธอกลัวที่สุด
ก็เกิดขึ้น... พวกเธอถูกส่งต่อไปยัง
Auschwitz ค่ายที่โหดร้ายที่สุด ที่
ทุกคนรู้ว่าเป็นประตูสู่ความตาย

“ฉันกับน้องสาวเกาะติดกัน”
เธอเล่าด้วยเสียงที่แทบจะไม่ได้ยิน
“เราคิดว่าทุกวันอาจเป็นวันสุดท้าย
ของเรา”

การเอาชีวิตรอดที่ไม่น่าเป็นไปได้

แต่พวกเธอก็รอดมาได้! หลังจากใช้เวลาใน Auschwitz นาน ๖ สัปดาห์ พวกเธอถูกส่งไปทำงานในโรงงานสิ่งทอใน Sudetenland และในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ก็ได้รับการปลดปล่อยโดยกองทัพโซเวียต

วันแรกของอิสรภาพ

วันที่ ๘ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๕
ภายหลังจากได้รับอิสรภาพ Natalia
บอกกับเพื่อนว่า “ดูนะ ฉันเป็นนัก
เปียโนคอนเสิร์ต เมื่อสงครามสิ้นสุดแล้ว
เราจะไปหาเปียโนมาเล่น
ให้เธอฟัง”

พวกเธอเดินทางไปหาเปียโนในหมู่บ้านที่ถูกทิ้งร้าง พบวิลล่าของแพทย์ที่มีเปียโนตั้งอยู่

“ฉันนั่งลงที่เปียโนและนิ้วมือของฉันแข็งไปหมด ฉันเล่นไม่ได้เลย”
เธอเล่าถึงช่วงเวลาที่น่าสะเทือนใจนั้น มือที่เคยเล่นให้วง Berlin Philharmonic กลับกลายเป็นไม้แข็งไปหมด

ความมุ่งมั่นที่ไม่ยอมแพ้

แต่ Natalia ไม่ยอมแพ้! เธอฝึกซ้อมอย่างหนัก และแล้ว... เหตุการณ์มหัศจรรย์ก็เกิดขึ้นอีกครั้ง

วันที่ ๑๓ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๔๖
เพียงแค่ ๑๐ เดือน หลังจากวันที่เธอนั่งที่เปียโนแล้วเล่นไม่ออก เธอขึ้นแสดง Piano Concerto No. 1 ของโชคอฟสกีกับวง Kraków Philharmonic ถ่ายทอดสดผ่านสถานีวิทยุทั่วไปแลนด์!

ค่ายกักกัน Płaszów อดีตและปัจจุบัน

“ฉันเลือกเพลงนี้เพราะเป็นเพลงที่ยากที่สุดเพลงหนึ่ง” เธอกล่าวด้วยความภาคภูมิใจ “และฉันต้องการแสดงให้ชาวโปแลนด์รวมถึงชาวเยอรมันเห็นว่า พวกเขาทำลายฉันไม่ได้!”

การแสดงครั้งนั้นอาจไม่ใช่แค่การแสดงดนตรี แต่เป็นการประกาศสงครามต่อความชั่วร้าย การยืนยันว่าความมั่งคั่งยังอยู่ และเธอยังมีชีวิต!

ความรักครั้งใหม่ในแคนาดา

หลังสงคราม Natalia พบรักครั้งใหม่และลงเอยถึงขั้นแต่งงานกับ Josef Karpf นักการทูตชาวโปแลนด์ที่ทำงานในลอนดอน เมื่อสามีถูกเรียกตัวกลับไปแผ่นดินเกิด

เธอเริ่มต้นชีวิตใหม่ในลอนดอน เปลี่ยนชื่อในวงการเป็น “Karp” โดยตัดตัว “f” ออก และค่อย ๆ สร้างชื่อเสียงใหม่ เธอแสดงกับวง London Philharmonic, BBC Symphony Orchestra และอีกหลายวง

สัญลักษณ์แห่งความทรงจำ

สิ่งที่น่าประทับใจคือ Natalia มีพิธีกรรมพิเศษซึ่งทำทุกครั้งที่แสดง - เธอจะวางผ้าเช็ดหน้าสีชมพูไว้บนเปียโนเสมอ ผ้าชิ้นเล็ก ๆ ที่ซื้อในวอร์ซอหลังสงครามด้วยเงินเพียงไม่กี่เพนนี

สำหรับเธอ ผ้าชิ้นนี้คือสัญลักษณ์ของความหิวโหและความเป็นผู้หญิงที่เธอเฝ้าฝันถึงขณะอยู่ในค่ายกักกัน มันเป็นการย้ำเตือนตัวเองว่า ตอนนี้เธอเป็นอิสระแล้ว

และเธอไม่เคยอายุที่จะแสดงอดีต เธอสวมเสื้อแขนสั้นเสมอเพื่อให้ทุกคนเห็นรอยสักหมายเลขประจำตัวของคนที่ถูกส่งเข้าค่าย

กักกันที่อยู่บนแขน เป็นการเตือนโลกว่า สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจริง และเราต้องไม่ลืม

วาระสุดท้ายบนเวที

Natalia ยังคงเล่นเปียโนจนถึงอายุ ๙๐ ปี! ภาพของเธอที่เดินไปที่เปียโนโดยไม่ต้องให้ใครช่วย แล้วเล่นได้อย่างสง่างาม ยังคงอยู่ในความทรงจำของหลายคน

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ เธอได้เล่นให้ Oskar Schindler ผู้ช่วยชีวิตชาวยิวกว่า ๑,๒๐๐ คนฟัง นับเป็นการพบกันระหว่างวีรบุรุษสองคนที่ต่างมีเรื่องราวสุดพิเศษ

ปี ค.ศ. ๒๐๐๕ ขณะให้สัมภาษณ์กับนักข่าว เธอยังคงเล่นเพลง Nocturne ของชอแปงที่ช่วยชีวิตเธอไว้ได้อย่างไเพราะ นักข่าวเขียนว่า “ห้องนี้เต็มไปด้วยโน้ตเพลงที่อ่อนโยนและเศร้าเกินกว่าจะบรรยายเป็นคำพูด ในดวงตาที่ปิดครึ่งหนึ่งของ Natalia ฉันเห็นว่าสายตาของเธอล่องลอยไปไกล...”

จากสุดท้าย

Natalia Karp เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๐๗ ในวัย ๙๖ ปี ด้วยอาการหัวใจวาย ทั้งลูกสาวสองคนไว้ โดยลูกสาวคนหนึ่ง Anne Karpf ได้เขียนหนังสือ “The War After: Living with the Holocaust” (1996) เล่าถึงประสบการณ์ของเธอ

ชีวิตและเรื่องราวของ Natalia สอนให้เราเข้าใจว่า... คนที่ไม่ได้เป็นแค่ศิลปะหรือความบันเทิง บางครั้งมันคือเสียงร้องขอชีวิต เป็นภาษาสากลที่สามารถสัมผัสหัวใจคนได้ แม้แต่หัวใจของคนที่ไม่ดีร้ายที่สุด

บทเพลง Nocturne ที่เธอเล่นในคืนวันเกิดของ Amon Goeth ไม่

ได้เป็นแค่โน้ตเพลง แต่เป็นเสียงของความมั่งคั่งที่ยังคงอยู่ท่ามกลางความโหดร้าย เป็นเสียงที่ย้ำเตือนว่า “ฉันยังเป็นมนุษย์ ฉันยังมีจิตวิญญาณ และฉันสมควรได้มีชีวิตอยู่”

และที่สำคัญที่สุด คือความมุ่งมั่นที่จะไม่ยอมให้ความชั่วร้ายมาทำลายตัวตน การที่เธอกลับมาเล่นเปียโนหลังสงคราม ไม่ใช่เพียงการกลับมาของนักดนตรี แต่เป็นการประกาศว่า

“ฉันยังอยู่ ฉันยังมีชีวิต ฉันยังรัก และฉันจะไม่ยอมให้ใครมาทำลายสิ่งที่ฉันรักได้”

เพราะในท้ายที่สุด... ไม่ว่าความมืดมิดจะทำร้ายเราหนักแค่ไหน เสียงเพลงและความมั่งคั่งยังคงมีพลังที่จะนำแสงสว่างกลับมาได้เสมอ

ที่มา

<https://www.smh.com.au/national/saved-by-a-moving-performance-of-chopin-20070723-gdqqoi1.html>

<https://www.findagrave.com/memorial/20396681/natalia-karp>

<https://www.bbc.com/news/magazine-15877299>

<https://celebratingjewisharchives.org/treasures/the-piano-outside-lichtewerden/>

<https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2007-jul-16-me-karp16-story.html>

<https://krakow.travel/en/17761-krakow-plaszow-nazi-german-concentration-camp>

Yamaha Acoustic Instruments

B **Bösendorfer**
DER KLANG, DER BERÜHRT

 YAMAHA
Live with Music

 th.yamaha.com   [YamahaMusicThailand](#)

“A true **victory**
is a victory over **oneself.**”

A. Jutanugarn

SCG congratulates **Pro May-Ariya Jutanugarn**
The winner of LPGA Championships

www.scg.co.th

Always with YOU

Because we believe that your time is precious
**We're determined to fulfill each and
Every One of Your Moments in Life with Happiness**

 [thaibev](#) | www.thaibev.com

MEMBER OF
**Dow Jones
Sustainability Indices**

In Collaboration with RobecoSAM

Member of DJSI Emerging Markets
Category - Food, Beverage & Tobacco
Industry Group

ThaiBev
